

Introducere la Apocalipsă

Anonim

2009

Cuprins

Apocalipsa e Aici	5
Piețe și piețe de carbon	7
Sabotează fluxurile de carbon	10
Spectacolul Capitalismului Verde	14
Fascism Ecologic	20
Comunizare	24
Arta Insurecției	28
Revelații	32

"Sloganul "Revoluție sau moarte!" nu mai este expresia lirică a conștiinței revoltate: este mai degrabă ultimul cuvânt al gândirii științifice a secolului nostru. El se aplică pericolelor cu care se confruntă specia ca și incapacității indivizilor de a se integra într-o societate în care este bine cunoscut faptul că rata sinuciderilor este în creștere. Experții au trebuit să recunoască, cu reticență, că în Franța, în mai 1968, aceasta a scăzut aproape până la zero. Acea primăvară ne-a garantat și un cer senin, și a făcut-o fără efort, pentru că puține mașini au fost arse, iar lipsa de benzină i-a împiedicat pe alții să polueze aerul. Atunci când plouă, când deasupra Parisului sunt nori de smog, să nu uităm niciodată că este vina guvernului. Producția înstrăinată face smogul. Revoluția face soarele."

- Guy Debord, *A Sick Planet* (1971)

Cu toții ne dorim în secret ca această lume să se sfârșească. Viitorul durează o veșnicie. Sau, cel puțin, așa era înainte. Marea iluzie a civilizației occidentale a fost întotdeauna mitul progresului, și anume că fluxul istoriei s-ar extinde în mod benefic într-un viitor infinit. Părinților noștri, civilizația le-a oferit case în suburbii, calculatoare și automobile. Și civilizația a livrat. Copiilor acestor muncitori, civilizația le-a oferit viață pe Lună, inteligență artificială, pace nesfârșită. Toate acestea au eșuat să apară. În timp ce părinții noștri se agață de credința că într-o zi ipoteca va fi rambursată și se vor putea pensiona fericiți, copiii lor pierduți știu că aceasta este o minciună. Această lume nu ne oferă nimic: nicio muncă semnificativă, nicio odihnă, niciun viitor - doar frică. Iar și iar, ne trezim condiționați ca niște șobolani de imaginile nu doar ale propriei noastre morți, ci și ale distrugerii totale. De la prăbușirea World Trade Center la invazia extraterestră, de la spectrul războiului nuclear la gaura din stratul de ozon - și acum la topirea ghețarilor - aceste imagini se întipăresc în ființa noastră. Aceste imagini nu sunt altceva decât proiecții moderne ale fanteziei profunde a tuturor religiilor: apocalipsa.

Astăzi, schimbările climatice catastrofale sunt imaginea apocalipsei. Nimic nu a scăpat de atingerea umanității, de la cele mai adânci oceane până la atmosfera însăși. Există puține îndoieli că emisiile de carbon cauzate de activitatea umană pot duce la sfârșitul lumii așa cum o știm. Este doar o chestiune de a asculta ticăitul ceasului apocaliptic în timp ce acesta numără până la o apocalipsă climatică. Niciodată în istoria consemnată nu s-a mai pus atât de crunt problema supraviețuirii Pământului și niciodată nu a mai fost întâmpinată o astfel de veste cu atâta indiferență.

Ce este de făcut în fața unei crize atât de mari încât depășește orice imaginație? Nu ne rămâne decât sentimentul unei condamnări iminente, o depresie ciudată care ne face să oscilăm între hedonism isteric și singurătate tristă, iar în cele din urmă ambele reacții nu sunt decât cele două fețe ale aceleiași disperări. Cei care s-au autoproclamat pentru a ne "salva" din această criză - guvernele, oamenii de știință, activiștii - par incapabili de altceva decât de slogane: dezvoltare curată, piețe de carbon, dezvoltare durabilă, justiție climatică, reparații ecologice, capitalism verde. Știm în adâncul inimii noastre că aceste fantezii oferă oricărei persoane cu bun simț la fel de mult confort rece ca o băutură tare. Confruntată cu posibilitatea reală a apocalipsei, lumea devine inversată: a continua ca și cum totul este normal în momentul prezent este cel mai rafinat act de nihilism.

Acest delir generalizat, altădată limitat doar la o mână de activiști, s-a răspândit în ultimii ani la întreaga populație, și chiar și statul pare să creadă sincer în schimbările climatice catastrofale. Observați reacția statelor-națiune care, în timp ce participă la summituri interminabile pentru a "rezolva" criza climatică, cum ar fi COP15, continuă să construiască aeroport după aeroport, autostradă după autostradă, acordând industriilor atribuții pentru a emite tot mai mult carbon. Statele-națiune continuă să se comporte ca și cum totul ar fi normal, mințind în același timp printre dinți că "rezolvăm criza climatică". Nimeni astăzi, nici măcar copiii, nu-i mai crede. Summiturile și promisiunile lor sunt doar o simplă joacă în timp ce Roma arde. Planurile absurde puse la cale de oamenii de știință pentru a evita această apocalipsă care se apropie, de la plasarea de oglinzi în spațiu la pomparea apei de pe fundul oceanului, au doar virtutea de a fi cel puțin ușor amuzante. Există un aer distinct de nebunie în ceea ce-i privește pe conducătorii noștri, o nebunie care ne amintește prea mult de monarhii din ancien regime, cu puțin timp înainte de decapitarea lor. Și totuși, ce poate face o singură persoană? Disperarea

resimțită atunci când ne confruntăm cu realitatea schimbărilor climatice este o apreciere onestă a unui dezastru din care nu există o cale de scăpare ușoară. Să ținem această disperare aproape, să o lăsăm să ne hrănească. Onestitatea este întotdeauna cea mai bună politică de supraviețuire.

Apocalipsa e Aici

"Vremuri sălbătice și întunecate se îndreaptă spre noi, iar profetul care dorește să scrie o nouă apocalipsă va trebui să inventeze fiare cu totul noi, și fiare atât de teribile încât vechile simboluri animaliere ale Sfântului Ioan vor părea, în comparație, niște porumbei dulci și cupidonii blânzi." -

Heinrich Heine, *Lutetia; or, Paris*(1842)

Apocalipsa este mai presus de toate o relație pe care o avem cu timpul nostru. Apocalipsa este întotdeauna un eveniment singular din viitor, astfel încât, deși există un sentiment de condamnare iminentă, există și o ușurare ciudată, în sensul că lucrurile pot continua exact așa cum sunt acum, poate la nesfârșit. Există două variante minore: Fie că această lume va fi înlocuită cu o lume nouă, strălucitoare și perfectă, fie că ea se va sfârși pur și simplu, fără ca nimic să urmeze. Indiferent de aceasta, toată gândirea apocaliptică susține că această lume actuală va fi la un moment dat complet distrusă. Așadar, nu există niciun motiv pentru a avea grijă de această lume, pentru a o păstra, pentru a o susține.

Există două atitudini contradictorii pe care le putem adopta față de o lume ale cărei zile sunt numărate. Prima este aceea de a continua un curs constant spre apocalipsă, de a o aduce cu o anumită bucurie. Într-o lume fără viitor, se poate abuza de această planetă fără nici cea mai mică urmă de vinovăție. Această viziune a apocalipsei justifică exploatarea a tot mai mult carbon de către baronii petrolului și de stăpânii cărbunelui pentru a menține forma actuală de viață și pentru a obține un profit rapid. Tocmai această nebulă este cea care aruncă cultele apocaliptice creștine în pat cu acești magnati ai combustibililor fosili. A doua atitudine este de a face tot posibilul pentru a întârzia apocalipsa care se apropie. În acest caz, statul este singurul salvator posibil care poate împiedica apocalipsa, dacă nu pe termen nelimitat, cel puțin pentru încă câțiva ani. La fel cum orice atrocitate ar fi justificată de împiedicarea revenirii Antihristului, tot așa statul trebuie să restructureze viața cetățenilor săi pentru a preveni apocalipsa. Timpul apocaliptic plasează apoi orice posibilitate de schimbare într-un viitor îndepărtat, luând toată agentivitatea din viețile noastre și dând-o unui eveniment supranatural sau științific, negând astfel posibilitatea unei revoluții prea umane în prezent.

Apocalipsa poate fi mult prea reală. Dacă știința este noua religie, atunci echivalentul actual al profeților ar fi oamenii de știință, iar schimbările climatice sunt apocalipsa lor seculară. Este tentant atunci să respingem schimbările climatice ca fiind o simplă retorică, un fel de iluzie colectivă propagată poate în scopuri nefaste. Cu toate acestea, știința are un presupus avantaj crucial față de religie; știința constă în ipoteze care pot fi testate, dovedite ca fiind adevărate sau false, astfel încât știința constă într-o aproximare mereu limitată și totuși în continuă creștere a realității. Chiar și în această epocă în care misticismul este mult mai popular decât știința (este suficient să comparăm numărul relativ de cărți despre fizică vândute în comparație cu cele despre astrologie în orice librărie), există o suspiciune ascunsă că știința chiar contează. Ipotezele sale au dus la orice, de la leacul împotriva malariei până la dronele fără pilot în Afganistan. Așadar, există un motiv de îngrijorare atunci când oamenii de știință înșiși încep să vorbească despre apocalipsă ca niște profeți nebuni. Noul hobby al științei constă în a prezice câți ani ne mai rămân: Cincizeci, douăzeci, zece, cinci. Și atâta timp cât apocalipsa nu se întâmplă chiar acum, zâmbim, ridicăm din umeri și ne continuăm viața de zi cu zi.

Toate semnele indică faptul că apocalipsa este în desfășurare chiar în acest moment, nu este un eveniment dintr-un viitor îndepărtat. Realitatea bruscă a apocalipsei nu poate fi pusă la îndoială de nimeni care are o legătură prelungită cu planeta, de la grădinari la nomazi. Doar în pseudo-adăpostul metropolelor de beton, unde orice legătură cu vasta gamă de viață non-umană a fost distrusă de mult

timp, poate cineva să nu observe că lumea "naturală" se află într-o stare de distrugere avansată. Societatea noastră pretindea că este posesoare de puteri miraculoase. Aceste miracole au devenit perverse. Peștii au părăsit mările: în curând, Marea Nordului va fi lipsită de cod, deoarece încălzirea oceanelor devastează planctonul care reprezintă principala lor sursă de hrană. Terenurile fertile devin deșerturi: golirea vastului acvifer Ogallala, valurile de căldură teribile din Franța, incendiile din Grecia. Să visezi la lapte și miere în această epocă este absurd; albinele au dispărut, lăsând stupii goi și amenințând reproducerea chiar și a florilor. Chiar și laptele nostru matern este plin de toxine. Strămoșii noștri ar fi fost șocați dincolo de orice imaginație că a fost nevoie de atât de puțin timp pentru a face lumea nu doar insuportabilă, ci și de nelocuit.

Pentru cei care își amintesc că planeta noastră nu trăiește doar în istoria politică, ci și în timpul geologic, a început un val de extincție masivă, numit pe bună dreptate evenimentul de extincție "antropocen". Aproape jumătate din toate speciile ar putea dispărea în următoarele decenii. Poate că aici se află sursa unui vag sentiment de vinovăție și a unei incapacități de a aprecia alte specii decât ca desene animate sau în cuști? Singurul eveniment de extincție comparabil din arhivele fosile este extincția din Permian-Triasic de acum aproape două sute cincizeci de milioane de ani, în care au murit aproape toate viețuitoarele marine și trei sferturi din animalele de pe uscat. Cauza "marii morți" anterioare a extincției din Permian-Triasic este, aproape sigur, încălzirea globală între 5 și 6 grade. Marile erupții vulcanice din Siberia au eliberat în aer cantități uriașe de dioxid de carbon și alte gaze cu efect de seră, ceea ce a dus la o încălzire care a dus la eliberarea metanului și mai periculos, prins în gheață - un gaz de douăzeci de ori mai puternic decât dioxidul de carbon. Acest lucru a distrus aproape toată viața din oceane și aproape toată viața de pe uscat. Există o teamă perpetuă că în curând ne vom confrunta cu cicluri de feedback pozitiv, evenimente precum distrugerea pădurilor tropicale braziliene și africane, care vor provoca o creștere inexorabilă a emisiilor de carbon, făcând inevitabile schimbările climatice catastrofale. Din cauza schimbărilor climatice, vedem deja dovezi că permafrostul din Siberia se topește pe o suprafață de mărimea Franței și Germaniei la un loc, iar miliarde de tone de metan ar putea fi eliberate în curând: un "punct de cotitură" direct spre extincție.

Fără îndoială, există ceva religios în aceste convingeri, rapoartele privind topirea ghețarilor fiind echivalentul unor predici înflăcărâte, iar compensarea emisiilor de dioxid de carbon nefiind altceva decât indulgențe. În acest moment istoric, apocalipsa este un eveniment de extincție foarte real; este un eveniment de extincție biologică particular, asociat cu ceea ce nu poate fi numit decât o înțelegere religioasă a timpului, o viziune apocaliptică care a fost mult timp ținută în frâu de Iluminism. Pentru a separa aceste două fenomene distincte, putem numi "biocriză" valul real de extincții cauzate de degradarea ecologică extremă, în timp ce ar trebui să rezervăm "apocalipsa" pentru posibilitatea imaginată a sfârșitului lumii. Biocriza este adevăratul în momentul falsului apocaliptic. În condițiile în care știința însăși s-a transformat din salvatorul secular în creatorul bombei atomice, speranța într-un mâine luminos este în mod obiectiv nebună. Tot ceea ce putem spera este un "sfârșit" definitiv al situației.

Toată lumea știe că sarcina generației noastre este răsturnarea ordinii existente, însă, la fel ca primii creștini care descriau sfârșitul feudalismului într-un limbaj mai degrabă religios decât politic, generația noastră este incapabilă să exprime necesitatea evidentă a revoluției în alt limbaj decât cel științific al schimbărilor climatice catastrofale. Cea mai apropiată paralelă cu epoca noastră este atunci Marea Revoltă Țărănească de la sfârșitul Evului Mediu, unde insurecțiile țărănești au formulat ceea ce era în mod fundamental dorința unei revoluții sociale în termeni religioși. Poate că, atunci, nu este lipsit de un sentiment de ironie faptul că o "tabără climatică" pentru reducerea emisiilor de carbon a ocupat Blackheath, unde, cu secole mai devreme, Wat Tyler și o armată insurecțională de țărani aproape că au răsturnat monarhia engleză: prima dintre revoluțiile moderne eșuate. După cum a remarcat Engels, vor fi necesare secole pentru a se crea un limbaj revoluționar care să formuleze lupta regilor cerșetori și a preoților eretici precum Thomas Muntzer pentru "omnia est communia", pentru ca totul să fie ținut în comun, să fie formulată într-un mod care să poată fi înțeles fără Dumnezeu. Primul pas în răsturnarea ordinii actuale nu este diferit: formularea unui nou limbaj politic de insurecție din limbajul științific al schimbărilor climatice catastrofale.

Piețe și piețe de carbon

”Se pare că astăzi ne este mai ușor să ne imaginăm deteriorarea completă a pământului și a naturii decât prăbușirea capitalismului târziu; poate că acest lucru se datorează unei anumite slăbiciuni a imaginației noastre.” - Fredric Jameson, *The Seeds of Time*(1994)

Apocalipsa nu se va întâmpla în viitor, ci acum. Nu este rezultatul păcatelor noastre personale și nu este ”responsabilitatea colectivă a umanității”. Schimbările climatice (sau Dumnezeu, sau orice altceva) nu vor aduce apocalipsa. Apocalipsa a început odată cu apariția formei noastre actuale de viață bazate pe producția industrială. Este ușor să presupunem că nu există nicio alternativă la această formă de viață, că modul în care trăim în acest moment prezent este pur și simplu o reflectare a modului în care stau lucrurile. Implicit în acest simț comun este presupunerea, nu atât de ascunsă, că prezentul se va prelungi la nesfârșit în viitor, ceea ce oferă atât o anumită măsură de confort, cât și sentimentul de prizonierat. În perioadele de criză, revine un spațiu de libertate și se deschide posibilitatea unei rupturi cu prezentul. Istoria, îndelung exilată în cărțile școlare plictisitoare, se întoarce la noi proaspătă și vie. A îndepărta ceea ce ne este cel mai apropiat, însăși forma noastră de viață, și a o vedea în mod obiectiv - acest lucru ar putea părea imposibil. Și totuși, nu este: primul pas este să dăm un nume formei noastre de viață, să o identificăm ca fiind ceva finit în timp și spațiu, deci capabil să se termine. Acest prezent perpetuu, care are ca unic avantaj certitudinea propriei sale distrugerii, are un nume: capitalismul. Capitalismul se bazează pe o ecuație atât de simplă încât și un copil ar putea să o înțeleagă: tehnologie plus muncă umană plus resurse naturale creează mărfuri. Aceste mărfuri pot fi fie mai multă tehnologie pentru producție - cunoscută și sub numele de capital - fie mărfuri pentru consum. Legea de fier a valorii spune că orice poate deveni o marfă care să fie schimbată pentru o anumită valoare, iar valoarea este întruchipată de prețul monetar. Mărfurile sunt schimbate nu pentru a satisface nevoile umane, ci pentru a acumula mai multă valoare. Fluxul de mărfuri produce fluxuri de carbon ca efect secundar banal al producției industriale și, prin urmare, distrugerea întregului nostru ecosistem este integrată în logica capitalismului. Termenul în continuă descreștere din ecuația noastră este reprezentat de resursele ”naturale” finite ale planetei noastre, care, duse până la finalul lor asimptotic sălbatic, înseamnă posibila dispariție reală a marii majorități a formelor de viață existente în prezent.

Capitalismul este o relație bazată pe forță și diviziune de clasă. Pentru ca capitalismul să continue, marea majoritate a omenirii trebuie să își vândă timpul producând mai multă bogăție pentru burghezia capitalistă. Marea majoritate a omenirii nu are altă opțiune decât să-și vândă munca pe piață în schimbul unor mărfuri care să o ajute să supraviețuiască. Proletariatul, ”clasa muncitoare” în sensul cel mai larg al cuvântului, include marea cantitate de excluși și de șomeri (care reprezintă o armată de rezervă de forță de muncă) care nu sunt neapărat la muncă, fiind astfel format din toți cei care nu au nimic altceva decât timpul lor de vândut. Burghezia, numită și capitaliști sau clase deținătoare, este formată din cei care dețin capitalul.

Capitalismul tinde să meargă mână în mână cu proprietatea privată, deoarece toate aceste mărfuri, resurse și capital sunt proprietate privată, deținute de un individ, de o corporație sau chiar de stat. Logica ineluctabilă a capitalismului este atunci de a coloniza fiecare sferă a vieții, atribuind ceea ce era deținut în comun atât un proprietar privat, cât și o valoare. Această dublă operațiune trebuie să aibă loc pentru ca această marfă nou valorizată să poată fi schimbată pe piață pentru a produce mai mult profit pentru proprietarul său și, prin urmare, pentru a extinde valoarea și capitalismul. Întrucât capitalismul a cuprins acum întregul glob, are nevoie de noi tipuri de mărfuri. Chiar și cele mai imateriale componente ale vieții - de la genele noastre la viitorul nostru (prin intermediul asigurărilor) - pot primi

un preț. Se pare că există mărfuri posibil infinite; acestea sunt așa-numitele mărfuri "imateriale" sub forma codului, a emoțiilor și a cunoașterii însăși. Adevărul incomod este că până și cea mai imaterială dintre mărfuri, cum ar fi internetul sau proprietatea intelectuală, se sprijină pe o bază materială solidă, în prezent fundația produselor pe bază de petrol, cum ar fi alimentele, plasticul, computerele.

Schimbările climatice sunt doar un simptom al faptului că capitalismul a ajuns la limitele expansiunii sale în lumea resurselor naturale care a evoluat înaintea capitalismului. Prin urmare, este potrivit ca o criză totalizantă precum schimbările climatice să însoțească un sistem de producție totalizant precum capitalismul. Emisiile de dioxid de carbon sunt un produs secundar al capitalismului, la fel cum defecarea este un produs secundar al alimentației umane, deoarece energiile cu utilizare intensivă a combustibililor fosili sunt sursa principală de energie ieftină pe care capitalismul o folosește pentru producție. Cu toate acestea, chiar și stoparea emisiilor de carbon nu ar opri biocreația totalizantă provocată de capitalism.

Emisiile de carbon și schimbările climatice sunt un simplu simptom al degradării ecologice cauzate de capitalism. Luate ca o problemă izolată în sine, schimbările climatice sunt ridicole. Chiar dacă arderea combustibililor fosili nu ar cauza schimbările climatice, ar fi cancerigenă pentru oameni, ar polua oceanul și atmosfera, ar alimenta automobilele și rachetele ucigăse, ar crea materia primă pentru orice, de la pungile de plastic de unică folosință la jucării inutile. La fel cum tăierea pădurilor reduce capacitatea planetei de a stoca carbonul, ea distruge și nenumărate specii, sfășie forme de viață indigene și le evacuează din casele lor, distrugând chiar și posibilitatea bucuriei pe care mulți oameni o au de a fi afară. În timp ce un capitalism "verde" cu zero emisii de carbon poate fi posibil, deși improbabil, chiar și un capitalism cu zero emisii de carbon transformă inexorabil resursele naturale vii în capital mort. Dacă nu este vorba de producția de carbon, va fi vorba de distrugerea apei, a solului, a vieților săracilor, toate sacrificate apetitului vorace al capitalului pentru producția de mărfuri, chiar dacă aceasta înseamnă sfârșitul reproducerii vieții. Capitalismul este la originea biocrizei, cea mai recentă și finală criză a capitalismului.

Logica crizei este logica capitalismului, iar capitalismul se află în criză de zeci de ani, deși acest lucru a devenit evident abia cu ocazia crizei financiare din 2008. De departe cel mai productiv sistem social pe care lumea l-a văzut vreodată, capitalismul produce în exces, ceea ce duce la o supra-acumulare de capital. În orice sistem social conceput în jurul supraviețuirii umanității și a lumii, acest lucru ar fi considerat un miracol: cei flămânzi ar putea fi hrăniți, cei fără adăpost ar putea fi găzduiți, iar creativitatea umanității ar putea fi eliberată de simplele preocupări materiale. Cu toate acestea, prin logica perversă a capitalului, această supraproductivitate este o criză: este din ce în ce mai greu să obții profit atunci când tot mai multe mărfuri sunt din ce în ce mai ieftine, iar lucrătorii sunt plătiți din ce în ce mai puțin.

Singura cale de ieșire din criză este fie printr-un război care să distrugă capitalul - războaiele mondiale fiind soluția evidentă la Marea Depresiune - fie prin vreun act de magie neagră pentru a inventa o nouă piață de mărfuri. Întrucât războiul total este considerat sinucigaș în era nucleară, minciuna uriașă a datoriilor și a piețelor financiare a fost creată pentru a salva capitalul de criză în anii 1970 și 1980. Odată cu distrugerea mișcării muncitorești de către Thatcher și Reagan - un proces globalizat prin intermediul FMI, OMC și a celorlalte instrumente ale capitalismului neoliberal - s-a pus capăt păcii sociale care a urmat celui de-al Doilea Război Mondial. Stânga a reacționat cu oroare moralizatoare, dar a rămas cu gura căscată în timp ce solidaritatea socială a lumii muncitorești a fost distrusă, fiind înlocuită cu precaritatea și cultul individualismului interesat. Înlocuitorul salariului a fost datoria - bani care puteau fi cheltuiți, dar care trebuiau să fie plătiți înapoi, legând literalmente săracii cândva răzvrățiți de continuarea infinită a capitalismului. Datoria este marfa perfectă, iar viitorul însuși a devenit noua piață; s-a născut piața financiară, inaugurând era postmodernismului. În această lume ne naștem noi, o lume a zgârie-norilor și a megacentrelor comerciale monstruoase, ale căror exterioare de sticlă arată că această lume nu a fost construită pentru oameni, ci pentru subiectivitatea monstruoasă și inumană a capitalului. Chiar și cu o hartă, este imposibil să nu te pierzi în metropolă. Iar opțiunea războiului nu a fost scoasă din discuție. Departe de asta, lumea postmodernă este o lume a operațiunilor polițienești continue. În locul unui război pur militar, se poartă împotriva populației un război social care cuprinde

toată viața cotidiană: războaie împotriva drogurilor, împotriva imigrației, împotriva disidenței politice, împotriva "terorismului". Politicienii pot trece de la războiul împotriva terorismului la războiul împotriva schimbărilor climatice fără să sară peste un moment.

Pe măsură ce spațiul lumii a fost legat mai strâns de capitalul financiar prin intermediul tehnologiei spectaculoase a rețelelor cibernetice, orice simț al trecutului s-a evaporat într-un prezent fără sfârșit al satisfacției instantanee. Cum nimeni nu știe cum să evalueze cu adevărat datoria, a apărut o cornucopia sălbatică de măsuri extrem de profitabile: piețe de risc, instrumente derivate, obligațiuni garantate cu creanțe, swapuri pe riscul de credit. Valoarea sistemului financiar a crescut până la o valoare uimitoare de patru ori mai mare decât productivitatea reală a capitalului. În plus, însuși conceptul de datorie are ca promisiune implicită faptul că viitorul trebuie să fie o versiune etern înghețată a prezentului, deoarece datoria este o pretenție asupra materializării profiturilor viitoare. Pe măsură ce a devenit evident că cei săraci nu vor putea niciodată să ramburseze astfel de datorii masive, epoca capitalismului financiar și religia sa secretă a pieței libere a luat sfârșit. Nimeni nu a mai crezut în bănci și acestea s-au prăbușit, la fel cum templele păgâne din Grecia antică au căzut în ruine când nimeni nu a mai crezut în Zeus. Băncile însele nici măcar nu știau cât valorează banii și nimeni nu a avut încredere în stat pentru a rezolva această criză a valorii. Cancelarul britanic a declarat că "pe cuvântul său" economiile oamenilor vor fi protejate, dar, cu toate acestea, au existat cozi lungi în fața băncilor. Cum ar putea cineva să aibă încredere în guvernul care a susținut că în Irak există arme de distrugere în masă?

Numai un eveniment de proporții aproape divine poate readuce la viață încrederea în capital și în stat și, din fericire, există un miracol: apariția schimbărilor climatice catastrofale. De la Greenpeace la Obama, soluția pe care o prezintă toată lumea pentru schimbările climatice este, fără surpriză, extinderea capitalismului în atmosfera însăși prin intermediul comerțului cu carbon. Prin decret guvernamental, la summituri precum procesul COP al Națiunilor Unite, carbonului i se atribuie o valoare monetară, iar apoi, prin schimbul de carbon pe o piață, se presupune că emisiile de carbon vor scădea. Cu toate acestea, acest lucru contrazice toate experiențele anterioare și axiomele capitalismului însuși. Crearea unei noi piețe va duce, fără îndoială, la o producție capitalistă mai mare, accelerând astfel degradarea ecologică. În timp ce capitalismul a reușit să atribuie valori unor necesități materiale simple precum pantofii și cărbunele, prețul carbonului va fi pur și simplu creat din nimic. Asemănările dintre stabilirea prețului "riscului" pe piețele financiare și stabilirea prețului carbonului pe piețele de carbon sunt aproape prea clare. O astfel de incapacitate de a atribui o valoare adecvată este o rețetă pentru un boom al fraudei și speculațiilor galopante, urmat de o prăbușire răsunătoare. O piață a carbonului este la fel ca piața financiară, după cum a demonstrat deja cu prisosință eșecul sistemului de comercializare a certificatelor de emisii al Uniunii Europene, care ulterior a făcut parte din Protocolul de la Kyoto. Piețele de carbon necesită mai multă producție și, prin urmare, mai mult carbon, ceea ce, la rândul său, semnează sentința colectivă la moarte a biocrizei. Cum se poate stabili un preț pentru carbon? Cum se poate da o valoare monetară existenței continue a vieții umane așa cum o cunoaștem? Piața cere să se răspundă la astfel de întrebări. Arderea unei reprezentanțe auto este mai sustenabilă din punct de vedere ecologic decât comerțul cu carbon; tocmai crearea și circulația mărfurilor amenință viitorul vieții pe această planetă.

Sabotează fluxurile de carbon

”De ani de zile, decenii, am implorat și am făcut petiții celor de la putere, celor responsabili de nedreptate, genocid și ecocid. Această pledoarie a rămas fără răspuns. Este timpul să folosim acțiuni care nu pot fi ignorate.” - Jeff ”Free” Luers, *On Sabotage*(2001)

Depart, la orizont, cărbunele se deplasează la nesfârșit pe banda transportoare, de la mina de cărbune la zi până la coșurile de fum ale centralei electrice. În Glentaggart apare brusc o pauză, o ruptură, ceva aproape nemaîntâlnit: sabotajul. Cureaua a fost tăiată; cărbunele se prăbușește la pământ. Sabotajul este forma elementară de rezistență la capitalism. Și astfel, sabotajul este, în același timp, forma elementară de prevenire a schimbărilor climatice catastrofale.

Sabotajul este un fenomen generalizat. Toată lumea îl face. Cine nu-și urăște locul de muncă? Pe măsură ce capitalismul încearcă să stoarcă din ce în ce mai multă productivitate de la oameni, muncitorii înșiși încearcă să se autogestioneze, poate citind ”7 Habits of Highly Effective People” sau alte cărți de self-help, dând vina pe ei înșiși pentru depresia lor persistentă. Cel mai adesea, muncitorii înnebunesc și, dacă sunt bogați, vor sfârși în cabinetele psihiatrilor... iar dacă nu, fără adăpost pe străzi. Nimeni nu poate munci tot timpul, decât dacă se autogestionează cumva pentru a deveni parte integrantă a capitalului însuși. Ca răspuns la ritmul frenetic al capitalismului, există o proliferare a rezistenței cotidiene la productivitatea capitalistă. Aceasta poate lua două forme: În primul rând, cea a ”actelor” individuale de rezistență sau de supraviețuire, luarea de zile de concediu medical, dormitul la locul de muncă, furtul, cererile false de prestații sociale, sabotarea echipamentelor. A doua formă, cea a acțiunii colective prin greve sau ocupații, este mai periculoasă pentru menținerea capitalismului. Ca atare, statul și clasa proprietară capitalistă au dezvoltat tactici pentru a face față acestor amenințări. Acestea pot lua forme care variază de la clubul de poliție până la funcționarul sindical de tip scab.

O cantitate limitată și controlată de sabotaj este unsoarea din spatele roților mașinii capitaliste. O mică cantitate de timp furat pentru ”pauzele de tutun” este tolerată, la fel ca și utilizarea calculatoarelor pentru verificarea e-mailurilor personale și pentru a juca jocuri video în birouri. Aceste activități nu sunt reprimare fie pentru că nu sunt observate, fie pentru că managerii cu adevărat înțelepți își dau seama că această cantitate mică de sabotaj este necesară pentru a împiedica clasa muncitoare să înnebunească la locul de muncă. Acordarea unui nivel minim de autonomie muncitorului este necesară pentru buna funcționare a întregii mașinării. Pentru a descărca cărbunele dintr-un tren la centrala electrică pe o bandă transportoare, muncitorul trebuie să se implice în mod activ pentru a se asigura că cărbunele este descărcat la o viteză uniformă, pentru a se ocupa personal de orice întreruperi și nereguli într-un mod în care un simplu robot ar fi incapabil să o facă. Dacă, dintr-un motiv oarecare, trenul întârzie, muncitorul poate aștepta cu răbdare. Dacă banda transportoare se oprește, muncitorul poate, de asemenea, să se oprească și să investigheze motivul. Cu toate acestea, această autonomie poate fi întotdeauna folosită împotriva producției capitaliste însăși. Din acest potențial provine lunga tradiție a sabotajului muncitorilor, care a fost întotdeauna flagelul capitalismului. De exemplu, muncitorii din SUA au pus cândva cutii de bere goale în interiorul spațiilor goale ale ușilor automobilelor, astfel încât, de îndată ce intrau pe autostradă, mașinile făceau zgomot, forțând rechemarea în service a mii de vehicule și o pierdere imensă de profit. Iată ce poate face un mic act în centrul producției. Imaginați-vă ce ar putea face acte mici în inima sensibilă a infrastructurii care emite carbon.

Sabotajul este orice act care distruge reproducerea capitalismului. Individul ca lucrător este unitatea de bază a reproducerii capitalismului, iar acest lucrător poate suferi mutații în afara limitelor capitalismului, în ceva cu totul nou, un potențial sabotor, un luddit al secolului XXI. Se poate considera

chiar că abandonarea școlii sau a unei cariere - și, prin urmare, irosirea "investiției" considerabile făcute într-o persoană de către societate - este o formă de sabotaj al vieții. Chiar și o depresie generalizată va duce la sabotaj, deoarece o persoană devine un angajat "rău" sau pur și simplu nu se mai prezintă la serviciu. Problema nu constă în lipsa unor mici acte de sabotaj. Problema este creșterea intensității și organizarea lor până la un punct în care fluxurile de mărfuri - și deci de carbon - sunt blocate. Acest lucru va necesita un nou tip de sabotaj în masă, un nou tip de grevă: greva umană.

Există o tensiune constantă între protest și sabotaj care se regăsește sub denumirea de "acțiune directă". Teza protestului este întotdeauna aceea că, dacă "masele" ar fi doar informate de activiștii care flutură pancarte despre starea dezastruoasă a lumii, atunci acestea s-ar ridica și ar forța lucrurile să se schimbe. Cu toate acestea, oamenii din afara "activismului" își dau deja seama de starea dezastruoasă a lucrurilor. Majoritatea oamenilor consideră că este mai ușor să și-o scoată din minte decât să mășăluiască în cercuri nesfârșite cu pancarte, realizând corect că protestul este o tactică inefficientă. Protestul nu face decât să ceară puterilor care reprezintă capitalul și statul să se oprească politicos. Milioane de oameni au încercat acest lucru pentru a opri războiul din Irak în 2003, fără niciun efect.

Diferența dintre protest și sabotaj se reduce la următoarea maximă: scopul nu este de a cere ca ceva să se oprească, ci de a face să se oprească. În acest sens, apare o mișcare către "acțiunea directă". Această deviză a "acțiunii directe" în ceea ce privește schimbările climatice a fost preluată în principal de mișcarea Climate Camp, originară din Regatul Unit. Taberele pentru climă, deși eficiente în ceea ce privește sensibilizarea diferitelor forme de viață, s-au dovedit a fi inefficiente în ceea ce privește oprirea efectivă, prin acțiune directă, a infrastructurilor cu emisii mari de carbon. Acest lucru nu înseamnă că influența lor spectaculoasă prin intermediul mass-media nu a avut un efect, deoarece cu siguranță a fost unul dintre factorii care au împiedicat construirea unei a treia piste la aeroportul Heathrow sau a unei noi centrale electrice pe bază de cărbune la Kingsnorth. Pentru a fi clar, taberele pentru climă au eșuat în sarcina de a opri fluxurile de carbon prin acțiuni directe fără mediere. În cel mai bun caz, muncitorii înșiși au închis infrastructura pentru ziua de acțiune anunțată. Oprirea unei centrale pe cărbune aici, oprirea extinderii unui aeroport acolo, oprirea unor emisii de carbon pentru o zi: toate acestea sunt concesiile pe care statul le va face cu plăcere, atâta timp cât, în general, fluxurile de carbon și de mărfuri nu sunt amenințate. În cele din urmă, orice strategie bazată pe manipularea mediatică își va atinge limitele. Închiderea tuturor centralelor electrice pe bază de cărbune, deși necesară pentru a opri schimbările climatice catastrofale, ar fi o catastrofă pentru economie. Eșecurile acțiunilor directe în masă ale taberelor pentru climă au și o parte bună, deoarece o acțiune directă cu adevărat reușită asupra infrastructurilor cu emisii mari de carbon, cum ar fi aeroportul Heathrow din Londra sau centrala electrică pe cărbune Kingsnorth din Kent, ar atrage după sine o mână de fier a represiei mult mai mare decât orice altă acțiune de protest care a avut loc până acum. Statul consideră că o încercare de a închide infrastructura critică pentru menținerea capitalismului global, cum ar fi centralele electrice și aeroporturile, reprezintă un pericol mult mai mare pentru capitalism decât petrecerile de stradă și mobilizările la vârf. Ironia situației este că, în ciuda faptului că protestele împotriva schimbărilor climatice catastrofale sunt în primul rând simbolice, oprirea schimbărilor climatice este departe de a fi simbolică.

Întrebarea nu este ce să facem, ci cum. Deși aceste tabere și proteste de masă sunt utile ca terenuri de luptă educaționale, ele nu pot reuși, în general, să oprească direct fluxurile de carbon. După cum a arătat raidul poliției în tabăra Kingsnorth, teritoriul taberelor climatice dezavantajează aproape întotdeauna acțiunea directă. Este pur și simplu dificil să organizezi cu succes o acțiune directă în masă pe un câmp, izolat în mijlocul pustietății, înconjurat de poliție și camere de luat vederi, cu doar câteva ținte destul de evidente în apropiere. Taberele climatice au suferit din cauza "gândirii imaginare". Fiind incapabile să înțeleagă totalitatea capitalismului ca sursă a schimbărilor climatice, taberele pentru climă recurg doar la ținte concrete care emit în mod evident carbon, ceea ce duce la o probabilă reluare a acestor acțiuni directe de către capitalismul verde. Ar trebui să se facă apel la creativitate, deoarece fabricile care ard cărbune cu coșuri mari de fum și avioanele cu motoare cu combustie uriașe nu sunt singura sursă de emisii de carbon. Emisiile de dioxid de carbon sunt un produs secundar al fluxurilor capitalului global

însuși și al infrastructurii statului care îl întreține, iar aceste fluxuri pot fi blocate, oprite și închise. Pentru a opri poluarea într-o epocă în care întreaga lume a devenit o fabrică, tot ce trebuie făcut este să se aleagă o dată și o țintă, unde situația este în avantaj.

Alegerea țintelor se reduce adesea la ceea ce rezonază și la ceea ce se poate face. Metodele propriu-zise includ tot ceea ce se consideră adecvat, iar violența nu trebuie folosită niciodată; atât blocadele, cât și sabotajul producției industriale sunt în mod ciudat non-violente. În timp ce orice încercare de a lua cu asalt centralele electrice pe bază de cărbune de la Kingsnorth și Drax pentru a le "închide" a eșuat, o linie de tren care transporta cărbune a fost blocată printr-un act de nesupunere civilă în 2008. Dacă protestatarii din Regatul Unit ar putea învăța din mișcarea de zeci de ani a autonomiștilor anti-Castor din Germania, atunci ar realiza multitudinea de modalități de a paraliza un tren plin de cărbune care nu implică nici măcar arestări. Cele mai reușite sabotaje nu doar că opresc direct și fără mediere producția, ci aleg ținte care provoacă simpatia populară. Aceste ținte nu au nevoie de niciun comunicat: prin însăși natura lor, sunt imposibil de ignorat. Sabotajul liniilor de transfer de cărbune din Glentagart, efectuat în cadrul Scottish Climate Camp, servește drept exemplu. De ani de zile, comunitatea minieră devastată din Douglas se lupta cu crearea unei alte mine de extracție. "Activiștii" pentru climă au instalat un loc în copaci pentru a împiedica extinderea exploatării miniere, iar localnicii le-au oferit hrană și sprijin. Chiar și poliția a fost înțelegătoare. Când s-a realizat că kilometri și kilometri de benzi transportoare care transportau cărbunele prin Scoția puteau fi distruse cu ușurință printr-o singură tăiere, au fost distruse. Acolo unde zeci de ani de proteste eșuaseră, un singur act de sabotaj reușise, chiar dacă momentan.

Pentru a bloca fluxurile, sabotajul trebuie să treacă de la momente la o durată susținută. Sabotajul în inima producției, cu complicitatea muncitorilor înșiși, ar putea reveni. Priviți grevele generalizate, răpirile de șefi și amenințările de explozie ale muncitorilor din Franța de astăzi, unde aceștia nu vor să se întoarcă la muncă, să fie muncitori, ci doresc abolirea imediată a propriului rol în cadrul capitalului, pe care o văd în mod concret ca fiind posibilă prin intermediul unor plăți mari. Pe de altă parte, urmăriți cum mișcările antiglobalizare și ecologiste radicale s-au transformat într-o mișcare pentru a opri schimbările climatice. Imaginați-vă dacă aceste două tendințe s-ar combina, așa cum au fost aproape de a face la ocuparea Vestas. Cine altcineva știe cum să oprească fluxurile mai bine decât muncitorii înșiși? Un milion de oameni în stradă nu au putut opri războiul din Irak, dar muncitorii portuari ar putea opri cu ușurință transporturile de armament.

Răspândirea sabotajului ca ofensivă în războiul social generalizat este cel mai promițător teren de luptă împotriva capitalismului. Este posibil ca marea majoritate a oamenilor să nu se prezinte la o demonstrație, dar aceasta nu înseamnă că sunt insensibili la dezintegrarea socială și economică amănunțită a capitalului; cinismul lor dovedește doar că sunt tacticieni mai buni decât activiștii autointitulați. Cu toate acestea, într-un viitor caracterizat de declinul resurselor naturale și de criză, pătri tot mai mari ale populației vor dori o cale de ieșire. Fără îndoială, cei care luptă astăzi vor fi copiii ultimei generații care va crede cu adevărat în capitalism. Pentru că tinerii de astăzi nu au nicio speranță. Dacă câțiva bătrâni muribunzi vor să aducă apocalipsa, copiii lor trebuie să aducă insurecția. Poate că copiii lor se vor întâlni noaptea acoperiți cu măști negre. Sau poate că acești sabotori nou-născuți vor acționa în plină zi, însoțitori de bord și muncitori în construcții, studenți și barmani, contabili începători și chiar... polițiști. Problema nu mai este una de teorie, ci de practică: Cum să blocăm fluxurile capitalismului pentru a opri degradarea ecologică și exploatarea umană? Poate că se va sfârși cu un război social generalizat, dar începe cu grupuri de prieteni. Mână în mână, grupurile de prieteni se pot coordona pentru a opri fluxul de mărfuri și de carbon. Să-și flexeze mușchii, poate doar pentru prima dată pentru o oră. Apoi o zi. Apoi o lună. Scopul: pentru totdeauna.

După ce linia de cărbune este sabotată în Glentagart, localnicii din orașul Douglas, care s-au opus exploatării miniere de cărbune în aer liber, au vizitat tabăra climatică scoțiană. Sătenii au vrut să își exprime îngrijorarea. În prezent, cărbunele este transportat cu camioanele prin satul lor în mod ilegal. Totuși, de când se preocupă capitalismul de legalitate atunci când este vorba de profit? Sătenii erau îngrijorați de faptul că mass-media i-ar putea prezenta pe toți ca fiind sabotori și astfel ar putea anula

lupta lor împotriva minei de cărbune în aer liber. Poate că sabotajul a mers prea departe. Realitatea problemei este evidentă. Sabotajul nu a mers suficient de departe.

Spectacolul Capitalismului Verde

"Atâta timp cât există Omul și Mediul, poliția va fi acolo între ei." - Anonymous, *The Coming Insurrection*(2006)

Trebuie să fie o forță aproape religioasă care îi ține pe oameni captivați de capitalism. Debord numește această forță "spectacolul" - reclamele, televiziunea, blogurile, site-urile web, jocurile video - care nu este altceva decât o colecție de imagini care servesc drept religie revelată a capitalului. Sarte remarcă faptul că nu a văzut niciodată perfecțiunea până când a văzut un film. Lumea reclamelor este pentru noi la fel de centrală precum era lumea lui Hristos și a îngerilor săi pentru strămoșii noștri medievali. Spectacolul este atunci când relațiile dintre oameni devin mediate nu doar prin intermediul mărfurilor, ci și al imaginilor produse de capital. Pe măsură ce capitalul se supra-acumulează până la cote din ce în ce mai absurde, în căutarea mai multor piețe, capitalul colonizează însăși viața socială a oamenilor. Capitalismul va coloniza totalitatea vieții noastre sociale tocmai în măsura în care este capabil să capitalizeze orice altă formă de viață. O etapă a acestei colonizări a fost privarea mulțimii de forma lor tradițională de viață pentru a o pune la muncă în fabrici. Cu toate acestea, cumva, după muncă, muncitorii se bucurau și, dezbrăcându-se de hainele din ziua de lucru, deveneau din nou oameni: cântau muzică în bar, visau în parc, se îmbrățișau. Pentru a extrage perpetuu mai mult profit, au apărut ore de lucru tot mai lungi și linii de asamblare tot mai perfecționate, cu o diviziune globală a muncii care subminează organizarea tradițională a fabricilor. Cu toate acestea, în cele din urmă, în capitalismul clasic se atinge o limită.

Pentru a continua producția de mărfuri nesfârșite, capitalismul trebuie să colonizeze tot timpul și cultura umană. O nouă și teribilă închisoare a imaginației este impusă oamenilor prin intermediul imaginii perfecte a mărfii, transmisă electric în întreaga lume prin intermediul mass-mediei. Aceste imagini ale mărfii direcționează activitatea noastră umană colectivă, astfel încât relațiile noastre devin ele însele mărfuri, aspectul bolnăvicios al capitalului social. Această colecție globală de imagini dezarticulate ale mărfurilor și ale superstarurilor devine apoi unitatea abstractă care leagă împreună umanitatea fragmentată, mascând diviziunile reale ale puterii și bogăției.

Timp de decenii, capitalismul a produs doar spectacolul propriei perfectibilități sub forma unor tineri sexy care consumă veșnic lucruri noi și strălucitoare, dar lăsând mereu de-o parte imaginile propriilor sale deșeuri. Toate cauzele și rezultatele evidente ale capitalismului au fost ascunse în mod ingenios, de la milioanele de kilograme de plastic din oceane până la hectarele nesfârșite de păduri reduse la butuci. Întrucât procesul de extracție a resurselor naturale nu poate continua la infinit pe o planetă finită fără unele efecte secundare fizice care vor trezi în cele din urmă chiar și pe cei mai hipnotizați dintre muncitori din somnul lor spectaculos, spectacolul nu se mai poate prezenta ca imagini ale raiului pe pământ. Fericirea promisă de mărfuri se transformă în teroare. Visul capitalului devine coșmarul său: imaginea apocalipsei.

În epoca apocalipsei, spectacolul trebuie să se inverseze. În analiza lui Debord, spectacolul, ca o colecție de imagini, a fost vârful capitalismului industrial, simbolul puterii sale totale. Întrucât se impune o reconfigurare nouă și foarte materială a capitalismului, primul pas este transformarea imaginilor spectacolului. Imaginile apocalipsei sunt repetate la nesfârșit în filmele cu Al Gore, în pledoariile oamenilor de știință și în ultimii urși polari agățați cu disperare de ultimul iceberg care se topește. Atunci când sunt produse de capitalism, aceste imagini nu sunt reflecții nevinovate ale realității, ci semnalează o manipulare conștientă a vieții noastre interioare pentru a ne face sclavi de bunăvoie ai transformării capitalismului târziu în capitalism verde, chiar dacă, datorită biocrizei, o anumită măsură de alarmism

este justificată. Capitalismul verde nu este decât o formă spectaculoasă de capitalism care își neagă propriul rol în consumul de resurse naturale. Imaginea capitalismului verde ca un Mesia tehnologic al zilelor noastre care trebuie să salveze o umanitate neputincioasă de la apocalipsă produce din nou doar o unitate ireală care maschează diviziunile reale dintre cei care beneficiază și marea majoritate a lumii care suferă din cauza degradării ecologice.

Un anunț al Greenpeace din New York Times spunea: "Nu condusul căpitanului Exxon Valdez a cauzat deversarea de petrol din Alaska. A fost a ta". Orice dorință pentru o revoluție cu adevărat socială este transferată către autogestionarea ascetică a individului, către grija de sine. Amintiți-vă că autogestionarea nu este încă nimic mai mult decât management, cu o nuanță de puritanism justițiar. Doar cei drepti vor fi salvați, iar emisiile individuale de carbon sunt o modalitate perfectă de a vă măsura păcatele. Google a început chiar să producă dispozitive care să permită autogestionarea consumului personal de energie electrică și, fără îndoială, în curând, a emisiilor de carbon. Adevărata mântuire este acum să fii "neutru din punct de vedere al emisiilor de dioxid de carbon" sau, mai "realist", să reduci emisiile de dioxid de carbon cu 50%, 65% sau 85%. Aceste obiective folosesc tot fanatismul dietelor la modă și al flagelării. Bineînțeles, această soluție perfect alienată la schimbările climatice ignoră contradicția evidentă că o singură persoană care își reduce emisiile personale de carbon are un efect redus sau chiar nul. De exemplu, scoaterea din priză a încărcătorului telefonului nu reduce consumul personal de energie decât cu cel mult o sutime de procent. La mijloc este o agendă mai sinistrală. Populația lumii este atât de vastă, atât de mare, încât este chiar de neconceput să ne imaginăm că am putea controla această mulțime, pentru a o constrânge la un capitalism verde. Noii sclavi trebuie să intre de bună voie în capitalismul verde și trebuie să se supravegheze pe ei înșiși, curățându-se de toate gândurile impure de comunism și violență; aceste gânduri sunt considerate a fi rezultatul unor tulburări neurochimice sau al unor traume din copilărie.

Capitalismul verde trebuie să refuze să admită, în orice împrejurare, că modul nostru de producție este responsabil pentru emisiile de carbon, deoarece din această ipoteză teribilă ar rezulta concluzia evidentă că un astfel de edificiu trebuie să fie răsturnat și că cei care beneficiază de pe urma lui, burghezia planetară, sunt cei care au provocat cu adevărat catastrofa schimbărilor climatice. Aceștia încearcă să scape, aruncând vina pe o umanitate "colectivă" care a pus producția industrială în slujba nevoilor lor "comune" în detrimentul mediului, ignorând realitatea istorică potrivit căreia schimbările climatice sunt precipitate nu de întreaga umanitate, a cărei mare majoritate a fost târâtă cu forța în fabrici și ateliere de muncă, ci de capitalism, căsătorit cu producția industrială. Într-adevăr, emisiile de dioxid de carbon și schimbările climatice dezvăluie mai mult decât clar ceea ce nu poate fi numit decât o diviziune de clasă: emisiile de dioxid de carbon ale unui om de afaceri din Marea Britanie sau din Qatar, care călătorește cu avionul, le depășesc pe cele ale miilor de șomeri, din Statele Unite până în Guatemala, care au fost excluși de burghezia planetară, sau pe cele ale muncitorilor înrobiți de aceeași burghezie planetară în marile fabrici din China și Brazilia. În timp ce pacea socială din ultimii cincizeci de ani din Europa și Statele Unite părea să facă să dispară diviziunea dintre clase, astfel încât clasa muncitoare să se considere parte a burgheziei (de exemplu, prin participarea la piețele financiare), iar burghezia pur și simplu se prefăcea că nu există, într-o epocă de diminuare a resurselor naturale ar fi surprinzător să nu asistăm la o revenire a urii de clasă. Cu excepția cazului în care, bineînțeles, capitalismul verde poate, prin intermediul imaginii apocalipsei, să convingă pe toată lumea că "we're all in this together".

Producția capitalistă în sine nu este niciodată pusă sub semnul întrebării; dimpotrivă, o întreagă piață nouă de mărfuri ecologice este produsă pentru profit. Totul, de la mașini electrice până la cafeaua cu lapte "echitabilă și neutră din punct de vedere al emisiilor de dioxid de carbon", a cărei producție nu face decât să agraveze criza reală a resurselor naturale, în timp ce mângâie orgoliile unei noi burghezii verzi care își poate permite astfel de produse verzi prețioase, în timp ce restul lumii se prăbușește în revolte alimentare. Restaurante verzi, aeroporturi verzi, bănci verzi, în curând vor exista și gloanțe verzi fără plumb și camere de tortură verzi. Schimbările climatice nu fac decât să producă o nouă rundă de profit pentru toată lumea, de la activiștii profesioniști de la Greenpeace, la oamenii de știință din domeniul schimbărilor climatice, la companiile de publicitate care se ocupă cu spălarea ecologică și acum

chiar statul însuși. Cu fiecare profeție a apocalipsei care se apropie, există o activare la casa de marcat de către capitalismul verde. Capitalismul verde instituționalizează apocalipsa în loc să scape de ea. Cei care vor apela la stat pentru a găsi o soluție, soluții care ar include impozitarea suplimentară a clasei muncitoare și a săracilor sub formă de credite de carbon și alte măsuri de austeritate ecologică, nu vor duce decât la un control sporit al statului asupra vieții noastre de zi cu zi. Aceste apeluri vor fi folosite doar pentru a consolida puterea statului și pentru a asigura profitabilitatea capitalului, indiferent dacă tehnologiile pe care le utilizează sunt "verzi" sau nu. Este ridicol să cerșești "gestionarea capitalistă" a unei crize pe care capitalismul însuși a creat-o.

Soluțiile capitalismului verde, atunci când sunt inspectate în lumina științei, sunt science fiction. Energia durabilă pur și simplu nu rezolvă ecuația. A oferi nivelul de trai al burgheziei planetare restului lumii este matematic imposibil pe "energie durabilă", după cum poate determina oricine care are cunoștințe elementare de aritmetică. Chiar dacă toată Africa ar fi acoperită de plante producătoare de biocombustibil, cum ar fi jatropha, am acoperi doar o treime din consumul nostru actual de petrol. Aceasta chiar și fără a lua în considerare faptul că biocombustibilii transformă terenurile de care avem nevoie cu disperare pentru a cultiva alimente în terenuri pentru producerea de biocombustibili. Energia eoliană, geotermală, maremotrică, chiar dacă ar fi exploatate la maximum prin intermediul unor instalații globale inexistente în prezent, nu pot acoperi nici măcar o treime din consumul actual. Reducerea emisiilor de carbon prin plantarea de copaci ar necesita plantații de copaci de mărimea unui stat național - ceea ce este imposibil, având în vedere constrângerile demografice. Concluzia este clară: energia durabilă necesită atât ferme solare masive în deșerturile altora, cât și, chiar și atunci, ar necesita repornirea energiei nucleare. Motorul evident al oricărei economii "fără carbon" va fi uraniul.

Sau pur și simplu continuați să extrageți și să ardeți cărbune. Din fericire pentru cei care se tem de greve, minele de cărbune pot fi redeschise, dar fără muncitori. Îndepărtarea vârfurilor de munte - distrugerea munților mai vechi decât omenirea prin explozivi pur și simplu care lasă în urmă doar un peisaj lunar pentru a recupera cărbunele - se accelerează, înlocuind comunitățile miniere tradiționale, precum și lumea lor. Fabulații complete precum "captarea carbonului" (cunoscută și sub numele eminamente paradoxal de "cărbune curat") vor fi distragerea verde agățată în fața populației pe măsură ce utilizarea combustibililor fosili se accelerează. Captarea carbonului necesită o cantitate considerabilă de energie produsă pentru a alimenta tehnologia de captare a carbonului; de unde ar trebui să provină această energie? Noi emitem carbon, astfel încât, în cele din urmă, să emitem mai puțin. Distrugem planeta pentru a o salva. Domnia spectacolului verde transformă acest paradox în evanghelie.

Capitalismul verde este un colonialism verde, deși mai confuz pe măsură ce distincțiile dintre Nordul global și Sudul global se dizolvă pe măsură ce ceea ce britanicii coloniali numeau "imperiile colorate" ale Indiei și Chinei concurează astăzi direct cu Occidentul colonial tradițional pentru resursele naturale. China cumpără întinderi imense din Africa, iar Statele Unite creează baze militare în apropierea fiecărui bastion petrolier, în timp ce în Africa de Nord au început planurile de construire a unor ferme masive de panouri solare pentru a trimite electricitate direct în Europa. Capitalismul verde nu este altceva decât un colonialism "verde" ciudat de postmodern. Motivul acestui joc nu este doar lipsa surselor de energie, deoarece nu există o lipsă de cărbune și perspectivele tot mai mari de penurie de petrol. Motivul este mult mai mortal, deoarece se așteaptă ca schimbările climatice să ducă la o scădere drastică a producției de alimente, pe măsură ce populația mondială crește până la aproape nouă miliarde de locuitori. Urmăriți banii: marile investiții ale capitalismului verde sunt pentru a construi noi fortificații la granițe - echivalentul actual al Zidului lui Hadrian - pentru a opri fluxul de refugiați climatici, al căror număr va crește cu siguranță. Nu avem nevoie de un climatolog care să ne spună în ce direcție bate vântul.

Această nouă eră a capitalismului nu va fi anunțată de un război militar, ci de un conflict generalizat de joasă intensitate care cuprinde totalitatea vieții: războiul social global. Creșterea violenței polițieneste, supravegherea constantă, cipurile RFID și cărțile de identitate biometrice sunt operațiuni tactice într-un război al capitalului împotriva "dușmanului din interior", exemplificat atât de ușor de anarhiști, tineri șomeri și imigranți. Pe măsură ce acest război social devine din ce în ce mai banal, schimbările climatice

vor impune măsuri de război asupra fiecărui cetățean. Limitarea și comercializarea emisiilor de dioxid de carbon vor fi pretexte pentru noi măsuri de austeritate pe care le vor impune săracilor. Tehnologia verde va menține forma de viață a burgheziei chiar și în interiorul celor mai privilegiate țări, în timp ce restul lumii trebuie lăsată să moară de foame. Fiecare metropolă va fi împărțită într-o "zonă verde" pentru eco-burghezia planetară și întinderi vaste de excludere pentru noul proletariat. Contrastul dintre cafenelele din fața Notre Dame și banlieus-urile excluse nu este o excepție, acest contrast reprezintă fundamentul orașului model al viitorului și, în acest sens, revoltele din Paris din 2005 reprezintă cel mai normal răspuns la acest nou urbanism. Aceste revolte au fost doar o avanpremieră a viitorului, deoarece primele efecte ale schimbărilor climatice catastrofale vor fi revoltele alimentare și migrațiile în masă, pe măsură ce apele cresc și deșerturile se strecoară ireversibil în terenuri arabile. Doar cea mai masivă operațiune psihologică și spectaculoasă, capitalismul verde, poate salva capitalismul din această criză pe care și-a creat-o singur. Dacă nu vreți să asistați la spectacolul sfârșitului lumii, trebuie să lucrați pentru a pune capăt lumii spectacolului.

"Cât de adevărat este că oamenii cei mai "practici" sunt adesea cei mai naivi utopiști!" - Errico Malatesta, *The anarchists in the present time* (1930)

Pentru ca mașinăria acestui capitalism verde preconizat să funcționeze, este vital ca toată lumea să participe activ la autogestionarea generalizată pentru a "opri emisiile de carbon". Pe cine ar trebui să dăm vina pentru emisiile de carbon? Corporația care le produce? Națiunea în care se află corporația? Un mod de transport între țări? Pe consumatorii săi? Este evident: în ciuda spectacolului capitalismului verde, circuitul total al consumului și al producției trebuie oprit pentru a opri schimbările climatice. Planurile utopice care schițează în detaliu modul exact în care o piață a carbonului poate duce la o lume cu emisii reduse de carbon, de la Kyoto2 la "Contrație și convergență", nu se confruntă niciodată cu adevărul evident că planurile lor nu fac decât să necesite mai mult ca niciodată un stat atotputernic. Un stat în care să putem crede. Statul se folosește de retorica "democrației" pentru a-și justifica existența, deoarece democrația neagă tensiunile de clasă foarte reale - tensiuni care vor fi exasperate de revoltele alimentare induse de schimbările climatice.

Activiștii care solicită un mecanism mai "democratic" de limitare a emisiilor de carbon servesc doar ca avangardă a capitalismului însuși. În timp ce în epoca neoliberalismului, apelul la democrație ar fi putut fi cel mai radical gest, în epoca schimbărilor climatice, cererea de autogestionare democratică este noua ideologie a capitalului, deoarece capitalismul își dă seama că singura modalitate de a preveni un conflict de clasă din ce în ce mai evident este de a-i face pe toți să creadă că "we're all in this together".

Cât de învechite par cererile mișcării alter-globalizare în această nouă eră, la fel cum steagul roșu însuși părea iremediabil depășit în 1999. "Mai puțin cărbune, mai multă democrație!", imploră acești cei mai conservatori dintre revoluționari. Dacă ar fi fost reprezentate și populațiile indigene! Femeile! Cei săraci! Să ne prefacem că toată lumea ar putea "să-și facă auzită vocea" în cadrul celui mai masiv dintre summituri. Fără nicio forță materială care să impună o schimbare reală a formei noastre de viață, chiar și cei mai bine intenționați se vor trezi complici ai următoarei runde de restructurare capitalistă ecologică.

Nu uitați că instituțiile capitalismului neoliberal au fost mai mult decât fericite să acorde ONG-urilor și "lumii în curs de dezvoltare" un loc la masa Băncii Mondiale. Acesta este exact modul în care democrații radicali ai mișcării alter-globalizare au fost învinși. G8 a murit, trăiască G20! Câteva persoane de culoare în plus la masă nu vor opri marșul spre capitalismul verde, cu atât mai puțin biocriza. Barack Obama, Gordon Brown, Bono, Bill Gates și toți ceilalți ar fi mai mult decât fericiți să se așeze la masă și să bea un latte cu reprezentanții "Sudului global", atâta timp cât pot obține o ședință foto bună și pot fi citați în ziar spunând: "Vă simt durerea".

În timpul unei crize alimentare, nu te așezi la masă și cerșești firimiturile din farfuriile celor bogați. Nu cereți nimic. În schimb, ocupați totul și blocați fluxurile! Uitați de ONG-urile care "reprezintă" Sudul Global, ele fac parte, în fond, dintr-o elită de "reprezentanți" profesioniști care există pentru a

balsamiza sufletul capitalismului și, astfel, pentru a îndulci colonizarea foarte reală a Sudului Global. Un reprezentant mult mai bun ar fi oamenii din Papua Noua Guinee, care, atunci când au primit provizii medicale de la activiștii britanici, au cerut în schimb arme.

A te declara împotriva democrației este similar cu a te declara apt pentru un azil de nebuni, chiar și în cele mai "radicale" cercuri sociale, în ciuda faptului că principalul obstacol în calea unei revoluții sociale împotriva capitalismului este însăși democrația reprezentativă. Din punct de vedere istoric, revoluția socială se aprinde prin intermediul intensității adunate a unei minorități care ia acțiunea în propriile mâini, fără a aștepta un vot sau un consens. De la Comuna din Paris până la Sankt Petersburg, aproape fiecare revoluție a avut în stradă doar unul din o sută de oameni, iar la Teheran, în 1979, unul din zece oameni a ieșit în stradă. Nu se așteaptă permisiunea pentru a acționa. Se acționează, cu cei care sunt dispuși, iar apoi, dacă se acționează la momentul potrivit, acțiunea se poate generaliza. Din punct de vedere istoric, așteptarea unui vot a fost inamicul revoluției: DeGaulle a învins tulburările din mai 1968 prin convocarea de alegeri.

Nu este întâmplător faptul că democrația și capitalismul au fost, încă de la începuturile lor istorice, unite de la șold, declarate de Fukuyama ca fiind cea mai bună dintre toate variantele posibile de guvernare. Deși este cert că capitalismul poate continua sub multe forme posibile de guvernare, îmi vin în minte autoritarismul chinezesc și rămășițele estompate ale social-democrației europene, aceasta nu înseamnă că trebuie să negăm că există un anumit atașament al capitalismului față de democrația reprezentativă. Capitalismul și democrația oglindesc una în cealaltă aceeași lege abstractă a valorii: democrația este marele egalizator al politicii în care fiecare individ este la fel, la fel cum piața este marele egalizator pe care fiecare marfă este la fel. La fel cum orice lucru absurd, de la bibelouri din plastic la carbon, poate fi cumpărat și vândut pe piață, orice posibilă problemă banală poate fi votată și ratificată, de la amplasarea semafoarelor până la proporția de carbon pe care statele vor avea voie să o emită. Ar putea oare un vot privind distrugerea colectivă a unor mari părți ale umanității să justifice cumva acest lucru? Capitalismul reduce toate lucrurile - chiar și lucrurile imaginare și invizibile - la aceeași formă abstractă a mărfii, cu un proprietar și un preț. Democrația face exact aceeași operațiune asupra sferei politice, deoarece ne reduce pe toți la indivizi abstracți cu capacitatea de a ne exprima "opinia" prin vot. Chiar și consensul poate evolua de la crearea de noi gânduri colective în comun la un simplu proces, o formă extremă de vot democratic în care toată lumea este obligată să fie de acord. Capitalismul și democrația pretind să separe sfera politicii de cea a economiei - și ambele sfere de restul vieții. Așadar, la ce ar trebui să ne așteptăm de la nesfârșite reuniuni, plenare, summituri, protocoale, voturi? La nimic. Nu ne putem aștepta la un vot democratic, chiar și în mijlocul celui mai democratic și incluziv dintre summituri, pentru a pune capăt schimbărilor climatice. Am putea la fel de bine să credem în basme: Care este, la urma urmei, tot ceea ce este democrația.

Apelurile pentru "justiție climatică" ignoră rădăcina problemei dacă cererile sale sunt formulate în termeni de "drepturi" acordate indivizilor prin intermediul statului. Conceptul de justiție climatică susținut de ONG-uri și activiști are prea puțin de-a face cu tragedia istorică ireversibilă pe care colonizarea occidentală a provocat-o în vaste zone ale lumii, pe care niciun "transfer de tehnologie" (forțarea producției gigantice de energie centralizată) sau "reparații ecologice" (pretinzând că costul colonialismului poate avea un preț monetar) nu o poate răscumpăra. Pe terenul său actual, "doar fă tranziția" se preocupă doar de a se asigura că proletarii rămân proletari, schimbând uzina de carbon din prezent cu ferma de eoliene a viitorului. Nereușind să abordeze prin agenția cui se va realiza o "doar fă tranziția" semnificativă, activiștii "doar fă tranziția" nu fac decât să contribuie la menținerea gestionării muncii și a producției. În plus, amână concluzia inevitabilă; și anume că suntem cu toții fuțuți de degradarea ecologică chiar în acest moment și nu mai este loc pentru iluzii plăcute precum justiția, așa cum nu mai este loc pentru confortul burghez. Realitatea situației este că mari părți din clasa muncitoare americană și vest-europeană vor trebui să se mulțumească cu aceleași resurse materiale ale africanilor. Statul face promisiuni goale de "dezvoltare curată" și chiar de "justiție climatică", cunoscând foarte bine realitatea politicii de coșmar a resurselor limitate în care intră lumea. Ceea ce este necesar nu este mistificarea

justiției sociale, ci o conștientizare a poziției noastre în cadrul războiului social global. Nu este vorba de justiție, ci de răzbunare.

Un milion de trucuri - orice și orice în afară de abolirea capitalismului și a statului - vor fi jucate pentru a întârzia inevitabila insurecție. Ce s-ar întâmpla dacă muncitorii ar putea decide în mod democratic ce să producă și ce să consume, aderând la cele mai stricte principii de stabilire a emisiilor de carbon? Acest paradis al democrațiilor radicali, care au iubit atât de mult Argentina, nu ar rezolva nimic. Este suficient să ne uităm la rețeaua de "cooperative ecologice" care sunt acum doar întreprinderi corporatiste fără suflet. După cum stau mărturie cooperativele precum Mondragon, cooperativa este astăzi cea mai avansată formă de înrobire autogestionată, deoarece se presupune că lucrătorul se identifică cu cooperativa mai mult decât cu restul clasei muncitoare. Atunci când toată lumea devine un pic manager, cum să nu simpatizezi cu șeful, care este doar un alt muncitor din aceeași cooperativă? "Cum ai putea să faci grevă? Nu vă sindicalizați, nu vă răzvrățiți. Dacă aveți probleme, puteți să vorbiți cu mine. La urma urmei, nu sunt chiar șeful, sunt doar o altă ființă umană." Nu ne putem aștepta ca capitalismul, chiar dacă este gestionat în mod cooperativ, să producă altceva decât devastare ecologică, deoarece acumularea de capital mort din lumea vie este integrată în dinamica sa. Într-o lume în care șomajul este în continuă creștere și în care producția însăși este cea care provoacă degradarea ecologică, conceptul de muncă este cel care este de prisos.

Cel mai bun lucru la care putem spera este o altă educație sentimentală. Chiar și cei mai radicali democrați trebuie să-și vadă speranțele spulberate, deoarece capitalismul îi trădează din nou și din nou. Protest învins după protest învins, tratat inutil după tratat inutil, poate că la un moment dat chiar și activiștii vor renunța la speranța că capitalismul și statul pot "vindeca" schimbările climatice catastrofale. Săracii, clasa muncitoare, indigenii și alții știu că iluzia dezvoltării, durabile sau nu, a dispărut. Singura opțiune - așa cum au făcut pionieratul de la muncitorii din Bangladesh care și-au incendiat fabricile până la tinerii din Franța care și-au incendiat bibliotecile - este distrugerea identității lor de muncitori sub capitalism. Să nu mai vrem absolut nimic de la capital și de la stat, cu excepția abolirii acestuia cu propriile noastre mâini. O lume cu zero emisii de carbon este posibilă, dar nu un coșmar autoritar impus de sus de capitalismul "democratic", ci unul creat și auto-organizat de jos. Nu mai avem la dispoziție patruzeci de ani pentru această educație sentimentală, pentru că, ca specie, nu mai avem timp să oprim biocriza. Dacă este posibil, această educație sentimentală trebuie să fie accelerată. Managerii și arhitecții mișcării, ONG-urile și întreaga societate civilă, social-democrații moralști mascați în anarhiști, nu sunt decât terenul de experimentare pentru ca statul să-și perfecționeze metodele de guvernare. Ideea nu este de a perfecționa statul. Ideea este de a-l distruge.

Fascism Ecologic

”Ne-am modificat mediul atât de radical încât acum trebuie să ne modificăm pe noi înșine pentru a exista în acest nou mediu.” - Norbert Wiener, *the Human Use of Human Beings* (1954)

Alte lumi sunt posibile, doar că unele sunt mai rele. Fascismul este calea de scăpare logică a capitalismului în criză: perfecționarea statului. Ciclul crizei care duce la fascism este următorul: dinamica internă a capitalismului, bazată pe interesul egoist și pe profit, nu poate duce la depășirea crizei supra-acumulării; doar o revoluție masivă a modului de producție și a relațiilor sociale indică o cale de ieșire. Aceleași condiții care ar putea genera o revoluție socială împotriva capitalismului sunt, de asemenea, terenul propice pentru fascism.

Fascismul este salvatorul modernizator al capitalismului atunci când acesta intră în criză. Nu uitați că Hitler a fost cel care a construit autostrăzile, fabricile și chiar a normalizat alfabetul atunci când statul-națiune german, aflat în formare târzie, rămânea în urma restului Europei în ceea ce privește modernizarea. Fascismul a făcut ceea ce burghezia, lăsată în voia sorții, a fost incapabilă să facă, și anume să domine cele mai rezistente forme ale societății și să le organizeze într-o nouă unitate. La fel ca politicienii de astăzi, fasciștii promit cu cinism totul tuturor, chiar dacă acest lucru implică contradicții: și astfel rezonază de fapt cu oamenii, dar îi direcționează în interesul pe termen lung al capitalismului. Ca răspuns la schimbările climatice, este aproape sigur că va apărea un nou tip de eco-fascism, fie pentru că capitalismul nu reușește să se reformeze într-un capitalism verde, fie pentru că dispare distincția dintre fascism și capitalism. Zeloții de dreapta au un moment al adevărului atunci când declară că nu le place noul guvern ”verde” care îi va împiedica să aprindă focuri în propria curte. Având în vedere că piețele de carbon nu vor face decât să crească emisiile de carbon, pretinsa soluție la schimbările climatice sub forma unor reduceri stricte ale emisiilor de carbon ar necesita nimic mai puțin decât un stat autoritar cu control asupra fiecărui aspect al vieții. În numele ”salvării planetei”, ne vom supune pentru a ne alătura noii colectivități a statului sub forma eco-fascismului.

Eco-fascismul este doar posibilitatea unei mișcări care va veni, așa că nu putem oferi decât o schiță a semnelor sale în prezent, mai degrabă decât o descriere perfectă. Cu toate acestea, semnele sunt greu de ignorat. George Monbiot, un influent jurnalist britanic, le-a spus fanilor săi devotați că, pentru a opri încălzirea globală, trebuie să ne revoltăm pentru austeritate. Niciodată noua formă de ecofascism nu a fost mai clară. Fascismul este copierea organizației revoluționare în fața contrarevoluției, iar eco-fascismul nu va face excepție. Transformarea fascismului în național-socialism a fost o operațiune ideologică. Național-socialiștii au adoptat tehnicile comunismului revoluționar, cum ar fi reuniunile de masă, luptele de stradă și dorința de colectivitate. Metodologia comunismului a fost pervertită de la obiectivele sale de a crea o nouă Internațională în slujba ”poporului” - Volk - și a Țării. Nu există niciun motiv să credem că eco-fascismul va fi diferit, deși sursele noii sale forme de organizare vor fi anarhismul, nu comunismul. Pentru un exemplu superficial, observați că, în Germania și Bulgaria, fasciștii au adoptat ținuta și chiar tacticile Blocului Negru anarhist. Cu toate acestea, un exemplu mai puțin superficial este mai important: subculturile anarhiste au fost avangarda asumării responsabilității depline a consumului personal, a ”pedepsirii” pentru că au băut Cola, au mâncat carne, au folosit cuvinte ”greșite”. Nu este deci de mirare că unele dintre subculturile anarhiste au fost primele care au căzut victime ale spectacolului autogestionării în numele ”salvării mediului”. Moralismul individualist al anarhismului poate fi ușor transformat în eco-fascism. Aceste metode de autocontrol, aplicate acum cu strictețe ca măsuri de austeritate, vor deveni prima fază a eco-fascismului, iar acest moralism va justifica orice represiune

împotriva revoluției sociale. Marcarea celor care consumă produse care nu sunt suficient de scumpe pentru a fi certificate ca fiind sustenabile, a celor care nu cred cu adevărat, a celor care cheltuiesc prea mult creditele de carbon, a celor care sfidează măsurile de austeritate forțate, combinate cu spionarea vecinilor, granițe militarizate, tabere pentru refugiații climatici... acesta este coșmarul începuturilor eco-fascismului. Monbiot și restul burgheziei planetare din plăcutele lor eco-villaje ar trebui să toasteze împreună - cu vin organic cultivat în Cornwall - deoarece nimic din toate acestea nu va deranja zona lor verde atât de perfectă. Recuperarea anarhismului de către aceștia este aproape prea perfectă.

Capitalismul ne fragmentează viețile într-un milion de bucățele, iar fascismul ne propune să le reasambleze într-un nou tip de colectivitate. Fascismul ne oferă să ne lăsăm să ne abolim pe noi înșine ca indivizi pentru un presupus bine mai mare al speciei, al grupului, al națiunii... dar, în realitate, nu face decât să ne înrobească sub dominația unei mici clii, a unui lider, a unui profet. Având în vedere frica generalizată pe care o provoacă orice criză, fascismul profită de dorința oamenilor de a supraviețui, oferindu-se să îi domine pentru a le asigura supraviețuirea. Cum se face că ne dorim propria noastră dominație? Frica și atracția pentru putere. Există ceva ciudat de reconfortant, și chiar erotic, în supunerea propriei persoane unei colectivități. Spre deosebire de anarhism, în loc să creeze colectivități bazate pe libera asociere și pe ajutorul reciproc, care încep cu relațiile dintre indivizi, fascismul creează această nouă formă colectivă de viață bazată pe dominația abstractă a unui singur individ, de unde și înclinația fascismului pentru figuri precum Hitler și Mussolini. Nevoit să schimbe relațiile sociale fundamentale de dominație, fascismul dă vina pe grupuri concrete de indivizi. Astfel, fasciștii personifică capitalismul în anumiți indivizi sau grupuri etnice, teoria conspirației bancherilor evrei fiind șablonul ideal, iar eco-fasciștii vor aplica această personificare împotriva celor care încalcă măsurile de austeritate. Din nefericire, odată cu prăbușirea totală a vieții noastre sociale în mâinile spectacolului, această "gândire în imagini" este prea ușor de înțeles. În această nouă eră a diminuării resurselor naturale, imigranții vor fi probabil primii care vor avea de suferit.

Spre surprinderea multora, inima fascismului a fost întotdeauna ecologia. Visul unei lumi agrare verzi și fecunde, un vis aruncat prosteste de comunism și menținut în viață de anarhism, este dat ca fiind legătura dintre sânge și sol. El satisface nevoia unei esențe aistorice și transcendente pe care se poate construi unitatea abstractă a eco-fascismului; și anume relația dintre oameni și pământ. Ecologia ca știință a fost definită de fondatorul ei, biologul Ernst Haeckel, ca fiind "știința totală a legăturilor dintre organism și lumea exterioară înconjurătoare". Într-o interpretare eronată a lui Darwin, Haeckel credea că aceleași "legi" ale darwinismului social prevalau atât în lumea naturală, cât și în viața socială, doar cei mai puternici - fie ei indivizi sau națiuni - vor supraviețui, așa că a devenit un susținător al purității rasiale, alăturându-se Societății Thule. Pornind de la doctrina Societății Thule, Hitler a formulat bazele unei ideologii pentru național-socialism, astfel încât nazismul urma să fie o "biologie aplicată politic" pentru a readuce omenirea în armonie cu mediul înconjurător. Prin opoziția unui ideal ecologic pur față de anomia metropolitană a capitalului, fasciștii clasici au fost primii care au îmbinat efectiv ecologia și politica. Relația dintre Popor și Pământ trebuie curățată și reînnoită, iar în acest context, curățarea înseamnă uciderea celor din afara colectivității fasciste. Acest lucru s-ar potrivi mult prea ușor în regimurile de graniță care sunt puse în aplicare în întreaga lume. Cu toate acestea, scenariu viitoare și mai tulburătoare sunt imaginate astăzi de către cei precum Kaarlo Linkola - care, vorbind împotriva capitalismului de piață liberă și a creșterii nelimitate în cartea sa premiată "Can Life Prevail?", crede că, pentru a supraviețui biocriza, omenirea trebuie să fie forțată să părăsească orașul și să se orienteze către producția agricolă. Trebuie plantați copaci, toate avioanele trebuie să fie oprite la sol, construcțiile trebuie oprite. Deși acestea nu par a fi niște cerințe atât de teribile, Linkola adaugă că copiii care sunt considerați nepotriviti ar trebui uciși.

Fascismul este ideologia tehnofilică a apocalipsei. Viziunile unui viitor verde și armonios care servesc drept nucleu al fascismului urmează să se realizeze într-un viitor îndepărtat și niciodată prea apropiat. Toată puterea tehnologiei dezvoltată în capitalism trebuie valorificată acum, indiferent de costul în moarte. Eco-fascismul este apocaliptic în măsura în care trebuie să distrugă lumea actuală aici și acum pentru a o readuce la starea sa perfectă într-un viitor infinit amânat. Acest lucru explică aparenta

schizofrenie a fascismului, contrastul dintre coșurile de fum ale lagărelor de concentrare și dictatul Germaniei naziste de a începe agricultura ecologică la nivel național. Într-adevăr, o logică subiacentă leagă ecologia perfecționistă a național-socialiștilor de încercarea lor de a elimina, ca orice fermier productiv, ceea ce ei considerau a fi neproductiv. Deoarece apocalipsa este în viitor, tot felul de tehnici pot fi utilizate astăzi pentru a aduce domnia de o mie de ani a cerului nou pe pământul nou. Spre deosebire de acei puriști pentru care scopul și mijloacele trebuie să fie compatibile, ecofasciștii sunt mai mult decât fericiți să folosească o mișcare de masă și tehnologii înalte pentru a-și realiza starea de virtute verde primordială. În era schimbărilor climatice globale, această combinație va fi și mai tentantă, deoarece ecofasciștii vor juca și ei pe placul tehnofiliei capitalismului, întrucât ecofasciștii vor fi mai mult decât dispuși să folosească orice tehnologie care poate fi folosită pentru a păstra supraviețuirea pământului și a oamenilor. Mai mult decât capitalismul tradițional, eco-fasciștii vor fi capabili să propună o alternativă la capitalism care să facă legătura între supraviețuirea personală și promisiunea unui ecosistem restaurat datorită tehnologiei.

Fascismul care va veni nu va fi unul pe care îl recunoaștem neapărat și nici măcar nu va fi neapărat naționalist. Există o neînțelegere comună a fascismului, și anume că, într-un fel, fascismul se referă doar la purificarea raselor și națiunilor. Uciderea "elementului străin" al romilor neintegrați se potrivește prea bine în tiparul rasismului clasic, dar ceva mai mult s-a întâmplat cu distrugerea chiar și a celor șase milioane de evrei europeni complet integrați în Holocaust. Fascismul ca un caz extrem de rasism sau naționalism este un mit, iar realitatea este mult mai complicată. Selectarea evreilor și a romilor pentru exterminare a fost doar începutul. Incluzând selecția comuniștilor, anarhiștilor, homosexualilor, a persoanelor cu dizabilități și a prizonierilor de război, numărul victimelor Holocaustului este mai mult decât dublat. Adevărata natură a fascismului este apoi dezvăluită de legea finală - *Gemeinschaftsfremden-gesetz* - pe care Hitler a promulgat-o la 1 ianuarie 1945, dar care nu a fost niciodată pusă în aplicare. Prin această lege, selecția începută prin Holocaust nu avea să se mai termine niciodată. Urmau cei slabi, cei depravați din punct de vedere moral, cei care nu făceau suficient de mult parte din societatea fascistă ... toți urmau să fie uciși. Această selecție urma să includă pe oricine al cărui comportament nu era perfect aliniat cu societatea fascistă perfectă preconizată, iar această selecție urma să aibă loc la infinit și tot mai riguros în viitor. Cei "străini de comunitate" erau cei care "au fost incapabili să demonstreze o personalitate și un stil de viață, în special din cauza unui defect excepțional de rațiune sau de caracter, care să corespundă cerințelor minime ale comunității naționale", inclusiv cei care "din cauza trândăviei sau a desfrâului duc o viață inutilă, neeconomică sau dezordonată, și astfel o altă povară sau risc public. ...sau au înclinații spre cerșetorie, trândăvie, furturi, înșelăciuni sau alte infracțiuni neserioase" și mai ales cei care "din intoleranță sau beligeranță tulbură cu perseverență liniștea publică". Cu alte cuvinte, Holocaustul nu face decât să se răspândească, iar oricine nu se încadrează în fantezia ecologică trebuie eliminat. Paralela cu soarta celor excluși în cadrul unui regim de politică climatică nu ar putea fi mai evidentă.

Primul pas al programului fascist este de a înregistra totul. Ceea ce statul nu poate localiza, nu se poate alătura comunității sale perfecte - sau trebuie să fie ucis pentru că se află în afara ei. Originea acestei nebunii ciudate poate fi în ideea de Carte a Judecării, în care sunt înregistrate păcatele fiecărei persoane pentru a le determina destinul după apocalipsă. Atunci când această viziune s-a materializat sub forma cărții *Domesday*, denumită pe bună dreptate *Domesday Book*, în Anglia medievală, nu este de mirare că țărani credeau că finalizarea ei va anunța însăși Judecata de Apoi. Urmașii din zilele noastre ai cărții *Domesday* sunt imensele baze de date computerizate de astăzi și se uită că dictatura nazistă a început inventarierea persoanelor care urmau să fie eliminate prin construirea unor fișiere gigantice. Faptul că statul ar trebui să fie în curând capabil să măsoare virtutea ecologică a cetățenilor săi poate fi doar un pas spre partea întunecată a unui regim de autogestionare generalizată, în care se așteaptă ca fiecare să devină un cetățean pur și model sau să moară încercând. Pentru cei care au memorie lungă, nu fără un sentiment de tulburare îi auzim pe capitaliștii ecologiști vorbind despre pedepsirea din ce în ce mai mult a celor care emit mai mult carbon decât este permis. Logica fascismului este cea a "perfecțiunii" omului într-o comunitate "armonioasă și ecologică". Eco-fascismul

care va veni va reprezenta finalizarea proiectului pe care fasciștii nu au reușit să îl ducă la bun sfârșit cu *Gemeinschaftsfremdengesetz*: reconstrucția umanului în interesul capitalului prin căsătoria profană a ecologiei și ciberneticii.

Comunizare

"Hassidimii spun o poveste despre lumea viitoare care spune că acolo totul va fi la fel ca aici. Așa cum este camera noastră acum, așa va fi și în lumea care va veni; acolo unde doarme acum copilul nostru, tot acolo va dormi și în cealaltă lume. Iar hainele pe care le purtăm în această lume, tot acelea le vom purta și acolo. Totul va fi la fel ca acum, doar că va fi puțin diferit." - Walter Benjamin

Venirea unei noi forme de viață este imaginată ca un eveniment apocaliptic pentru cei care doresc continuarea capitalismului. Imaginea apocalipsei este cea care ne împiedică să recunoaștem ceea ce este evident: singura modalitate de a depăși schimbările climatice nu sunt orașele cu zero emisii de carbon, nici tehnologia verde, nici dezvoltarea durabilă, nici comerțul cu carbon, nici eco-fascismul, ci o altă formă de viață. O revoluție socială este tocmai reversul apocalipsei, pentru că în crearea unei noi forme de viață se află posibilitatea supraviețuirii în cele mai nefavorabile condiții.

O "formă de viață" este totalitatea modului în care viața se raportează la lume, nenumăratele adaptări concrete la o lume care permit unei forme de viață să se reproducă. Presiunile evolutive - selecția naturală - forțează schimbări în formele de viață, deoarece unele adaptări particulare permit o reproducere de succes, în timp ce altele determină dispariția. Adaptările care permit ca reproducerea să continue în același mod pentru o perioadă de timp sunt strategii evolutive stabile. Capitalismul a fost cândva o strategie evolutivă de succes pentru cel puțin o parte a umanității, dar, pe măsură ce schimbările climatice elimină condițiile în care a fost creat capitalismul, și anume o Lume Nouă nesfârșită cu resurse naturale infinite, ceva trebuie să se rupă. Posibilitatea unei crize care să forțeze schimbarea unei forme de viață nu este unică pentru umanitate. Chiar și iepurii se confruntă cu dispariția atunci când consumă toată hrana comestibilă din habitatul lor. Nici o criză la nivel de extincție nu este unică pentru acest moment al istoriei, deoarece distrugerea pădurilor de către oameni pe Insula Paștelui a dus la incapacitatea de a cultiva alimente și de a construi canoale necesare pentru a pescui. Conform verdictului evoluției, crearea unei lumi care nu este potrivită pentru supraviețuirea propriilor copii - a propriilor gene - este o neputință. Un leu adult nu iese în savană și ucide toate gazele pentru hrană, lăsând astfel doar oase pentru puii săi. Este exact ceea ce capitalismul este pe cale să facă: schimbările climatice fac lumea nelocuibilă pentru copii.

Viața nu poate fi redusă la fapte, la un simplu set de caracteristici "umane" permanente și esențiale. Principalul avantaj evolutiv al umanității constă în faptul că relațiile sociale care asigură hrana, îmbrăcămintea și adăpostul necesare pentru reproducere pot fi reconfigurate la nesfârșit și schimbate imediat, în loc să fie ținute ostatece de marșul lent al selecției naturale. Acest lucru este deosebit de important în condițiile în care schimbările climatice amenință să ne modifice radical planeta în decenii, mai degrabă decât în milenii. Cei care se autointitulează capitaliști interpretează greșit evoluția ca pe un război nesfârșit al indivizilor împotriva indivizilor, în care supraviețuiesc cei mai apti - sau cei mai bogați -. Fasciștii interpretează în continuare greșit evoluția ca fiind războiul grupurilor împotriva grupurilor, sacrificarea celor slabi fiind cumva pentru binele grupului sau chiar al speciei. Cu toate acestea, evoluția este oarbă, fără nicio prejudecată morală pentru indivizi sau grupuri: singurul criteriu pentru succesul evoluției este reproducerea genetică. Ipoteza anarhistă care poate fi atunci avansată este că este necesară o nouă strategie de organizare a relațiilor noastre sociale, o strategie bazată pe cooperare. Această ipoteză nu este atât de neverosimilă pe cât pare, deoarece aceasta este chiar strategia folosită cu succes de celulele care creează în mod colectiv corpul nostru. De la zborul păsărilor în stoluri până la cooperarea plantelor cu ciuperca care le ajută să absoarbă nutrienții din sol, Kropotkin avea dreptate:

cooperarea poate însemna supraviețuire la fel de ușor ca și competiția. Într-o lume cu resurse limitate, aceasta este tocmai forma de viață care probabil va prospera. Comunizarea este procesul prin care această nouă formă de viață se naște.

Comunizarea înseamnă sfârșitul producției capitaliste, sfârșitul proprietății private și al schimbului monetar și distrugerea sferelor separate ale muncii și politicii de viață. Cu toate acestea, comunizarea nu înseamnă distrugerea apocaliptică a capitalului. În timp ce autodeclarații "primitiviști" declară în mod moralist că toată tehnologia trebuie distrusă, ar fi o greșală să vrem să ne întoarcem la nuci și fructe de pădure: mai ales că, în acest moment, Pământul este atât de afectat de capitalism încât este greu de crezut că mai există suficiente nuci și fructe de pădure pentru toată lumea. O întoarcere la "primitiv" care ar avea loc ca urmare a unui colaps industrial nu este altceva decât o dorință deosebit de juvenilă de apocalipsă, una care nu ia în serios posibilitatea eco-fascismului. Capitalul în sine - tehnologia, motoarele, cipurile de siliciu, benzile transportoare - este în sine inofensiv, deși ne-ar fi greu să ne imaginăm o formă de viață atât de monotona încât să creeze mașinăria unei fabrici industriale în afară de capitalism. Ceea ce face ca mașinile să fie "capital" este utilizarea lor pentru a produce profit în circuitul producției și consumului capitalist. Același lucru este valabil și pentru un muncitor; un muncitor nu este muncitor atunci când este acasă de la fabrică, de la birou, de la fast-food. Când nu este la muncă, când muncitorul este o mamă, un prieten, un tovarăș, un glumeț, un iubit. Doar atunci când potențialul oamenilor vizează acumularea de profit (ceea ce se poate face la fel de ușor uitându-se la televizor ca și lucrând în fabrică), aceștia devin capital uman, după cum spun fără menajamente economiștii din ultima vreme. În acest caz, problema nu este cum să distrugem lucrurile, ci cum să eliminăm un anumit mod de a vedea lumea.

Ce s-ar întâmpla dacă nu am privi revoluția ca pe sfârșitul lucrurilor într-un moment de distrugere totală? Ce-ar fi dacă, în schimb, am privi revoluția ca pe o mică schimbare, ca pe o schimbare în a privi lumea fără logica capitalismului? În loc să așteptăm sfârșitul lumii, această mică schimbare ar putea avea loc literalmente peste noapte și totul ar rămâne la fel, dar puțin diferit. Deși este imposibil de prezis în mod pozitiv fără a cădea în vise utopice, ne putem imagina negarea acestei lumi. A doua zi după revoluție, ne-am trezi cu aceleași haine, cu aceiași pantofi, în brațele acelorași iubiți. Cu toate acestea, ceva ar fi diferit. Oamenii ar vedea cum se risipesc zidurile de separare dintre ei. În capitalism, oamenii se raportează la mărfuri ca la oameni și tratează relațiile lor cu oamenii ca pe niște mărfuri. Odată ce această mică schimbare ar fi trecut, relațiile noastre ar deveni imediat sociale și am fi liberi să urmărim tot ceea ce ne cer relațiile noastre. Obiectele nu ar mai fi dezbrăcate de istoria și contextul lor pentru a li se da o anumită valoare de piață, ci ar fi înțelese ca fiind încorporate în relațiile sociale care nu mai sunt ascunse, existând pentru a fi împărtășite în mod absolut între prieteni. Aceleași birouri și fabrici ar fi în continuare acolo, dar nimeni nu ar mai trebui să meargă la serviciu dimineața. Tehnologia din acestea nu ar mai fi străină de nevoile umane, ci ar putea fi resuscitată în moduri noi și mai creative pentru a servi supraviețuirii umane și noilor forme de viață. Această lume creată prin muncă umană ne-ar apărea din nou ca fiind frumoasă. De la fiecare după capacitatea sa, la fiecare după nevoi.

Comunizarea ar pune capăt schimbărilor climatice de jos în sus, în loc să fie dirijată de stat și de capital, care ar manipula cu cinism problema schimbărilor climatice catastrofale doar pentru a restrutura munca și a-și continua astfel dominația. În contrast direct cu piețele implauzibile ale carbonului și cu fanteziile tehnologice: comunizarea pune capăt schimbărilor climatice catastrofale prin cea mai directă dintre metode: sfârșitul economiei. Singurele țări care și-au respectat limitele de la Kyoto privind emisiile de carbon au fost tocmai acele țări ale căror economii s-au prăbușit: România și Ucraina. Diferența esențială este că comunizarea prăbușește economia capitalistă în mod intenționat de către omenirea însăși, o demolare controlată care maximizează supraviețuirea celor excluși de capitalism și a multiplelor forme de viață non-umane. Ceea ce pare a fi doar o mică schimbare ar fi diferența dintre supraviețuirea lumii noastre și certitudinea distrugerii ei prin muncă excesivă.

Capitalismul este doar cea mai recentă întruchipare a unei configurații mai fundamentale a lumii, care datează cu mult înaintea capitalismului. Înstrăinarea umanității de mărfurile pe care le creăm este doar un simptom al unei alienări mai mari a umanității de planeta noastră. Tocmai această separare

este cea care ne permite să concepem planeta noastră ca pe un "mediu" plin de "resurse naturale", cu alte specii care pot fi distruse după bunul plac. Această încadrare a lumii trebuie să fie eliminată, astfel încât generațiile viitoare să poată fi atent conectate la fluxurile nu doar de carbon, ci și la lumea vieții din afara umanității și a jucăriilor noastre de plastic. Este exact această sensibilitate de care lumea noastră are nevoie, genul de sensibilitate pe care mulți europeni își imaginează că triburile indigene din restul lumii o posedă, deși nu uitați că barbarii din Europa au fost la un moment dat indigeni înainte de a deveni "europeni". Capabili să prognozeze, după mișcarea norilor și ușoarele schimbări de temperatură, vremea care va urma, capabili să determine sănătatea solului prin căutarea viermilor: toate aceste cunoștințe incalculabile care aproape că au fost obliterate de capital trebuie să fie reînvățate. Tehnici precum permacultură și biomediere, pionierat doar pentru burghezia planetară, ar putea fi aplicate pentru binele tuturor. Contrar soluțiilor mult prea ușoare propuse de capitalismul verde, această nouă formă de viață ar prezenta o nouă strategie evolutiv stabilă, capabilă nu doar să facă față, ci și să înflorească în lumea modificată de schimbările climatice catastrofale. După cum s-a spus, pentru a susține lumea care va veni, trebuie să se schimbe mai mult decât obiceiurile noastre de vacanță.

Apocalipsa nu este specifică capitalismului sau creștinismului: Marx, în momentele sale cele mai sumbre, ne-a oferit doar un limbaj laic pentru apocalipsă, amânând "revoluția" până la momentul potrivit. Întotdeauna a existat ceva de profet în legătură cu Marx, iar barba sa nu ajută la risipirea suspiciunilor. Comunismul lui Marx a fost întotdeauna amânat la infinit, justificând ororile din Gulag, fabricile chinezești însângerate și ruinele Europei de Est, astfel încât posibilitatea unei noi forme de viață a devenit ea însăși considerată imposibilă, o simplă ideologie sociopatică. Suntem împotriva comunismului ca ideologie politică și pentru iminența comunizării în viețile noastre în acest moment.

Departate de o revoluție apocaliptică viitoare îndepărtată, comunizarea începe ori de câte ori oamenii socializează condițiile materiale. Acest lucru merge dincolo de proiecte anticapitaliste conștient explicate, cum ar fi zonele autonome temporare, ci în mare parte din viața de zi cu zi. Atunci când te dăruiești cu abnegație, împarți mâncarea cu prietenii, îngrijești un copil, te pierzi într-un iubit, înfrunți riscul arestării sau al morții pentru a-ți apăra casa și chiar te prezinți în totalitate altcuiva într-o conversație: fără îndoială, cea mai mare parte a vieții umane este o comunizare existentă în mod real. Tocmai această solidaritate cotidiană este cea care le permite săracilor să supraviețuiască cu doar un dolar pe zi, o sarcină care ar părea imposibil de realizat din punct de vedere logic dacă supraviețuirea săracilor nu ar fi atât de evidentă din punct de vedere empiric.

Comunizarea preia această solidaritate materială și o propulsează ca o nouă strategie evolutivă pentru planetă, bazată pe cerința de eliberare a posibilităților de a forma colectivități bazate pe dorința noastră comună de a supraviețui. Departate de colectivizările forțate din Uniunea Sovietică sau chiar de fabrica socială a capitalismului (unde suntem forțați să circulăm constant de la un loc de muncă la altul și să lucrăm cu tot felul de oameni cu care altfel nu ne-am asocia niciodată), comunizarea se bazează pe principiile anarhiste străvechi ale liberei asocieri și ale ajutorului reciproc. Prin urmare, comunizarea ar fi, de asemenea, dreptul de a te retrage din această circulație în funcție de starea ta de spirit și de circumstanțe, existând în același timp, în orice moment, posibilitatea de a-ți crește intensitatea prin combinarea cu alții. Dând la o parte medierea capitalului și a statului, pot apărea forme de viață auto-organizate, care sunt în acord cu lumea lor și care pot astfel să rezolve problemele reale de evoluție ale acesteia.

Chiar dacă comunizarea începe în viața de zi cu zi la marginea capitalului, pentru a reuși, comunizarea trebuie să devină un proiect revoluționar explicit internațional în interiorul și împotriva totalității capitalului. Faptul că acest lucru trebuie să se întâmple imediat este imperativul nostru evolutiv, deoarece cu fiecare clipă care trece, capitalul face noi daune irevocabile care vor face sarcina generațiilor viitoare și mai dificilă. Ar fi o tragedie la nivelul speciei dacă am începe să comunizăm, dar procesul a început prea târziu pentru a opri un "punct critic" în schimbările climatice catastrofale. Nu trebuie să tolerăm jumătăți de măsură slabe; dacă comunizarea nu provoacă o revoluție explicită, comunizarea însăși atinge o limită și își pierde elanul revoluționar, fosilizându-se într-un fel de social-democrație sau eco-fascism după o izbucnire momentană a febrei revoluționare, care ar avea același rezultat mortal ca

și continuarea prezentului capitalist. Astfel, paradoxul este că comunizarea trebuie să înceapă acum, în cele mai locale condiții, cu nimeni altcineva decât cu propria noastră activitate, și totuși nu poate reuși în cele din urmă decât dacă forțează prăbușirea totalității capitalismului, astfel încât uriașa sarcină a unei revoluții în relațiile noastre sociale să aibă loc nu la nivelul unei iluzii spectaculoase, ci în realitatea materială. Numai o revoluție socială ne va conduce cu succes într-o epocă în care trebuie să ne confruntăm cu o criză la nivel de specie la scară globală. Noi, ca specie, suntem acum cu spatele la zid din cauza schimbărilor climatice catastrofale. În comparație cu ecofascismul și capitalismul verde, comunizarea este cea mai puțin sângeroasă dintre căile de a pune capăt acestei situații.

În ciuda dovezilor antropologice care arată că oamenii au trăit timp de milenii fără capital sau chiar fără state, unii ar spune că proiectul de comunizare este nerealist și fantastic. Poate. Singura filozofie care poate fi practică în mod responsabil în fața disperării este încercarea de a contempla toate lucrurile așa cum s-ar prezenta ele din punctul de vedere al revoluției. Comunizarea este antidotul pentru apocalipsă.

Arta Insurecției

”Revoluția socială ... nu-și va pune sabia jos înainte de a distruge fiecare stat ... din întreaga lume civilizată.” - Mikhail Bakunin, *The Program of the Brotherhood*(1865)

Pentru a preveni schimbările climatice catastrofale, imperativul evolutiv al erei noastre este distrugerea statului. Minciuna capitalismului, verde sau nu, are ca ultimă instanță determinantă forța materială pură - armata, poliția, credința poporului - a statului. Întrebări aproape uitate și de mult timp interzise revin nestingherite pe masa istoriei: problema insurecției, arta distrugerii statului. Insurecția este întotdeauna o întrebare deschisă, mai degrabă decât un plan. Atunci când se răspunde la întrebare, răspunsul nu se găsește în teorie, ci în practica celor care iau o poziție conștientă de sine împotriva statului însuși. Insurecția este răspunsul la ipoteza anarhistă conform căreia putem trăi fără stat.

Era la modă în timpul apogeeului erei neoliberale să se spună că statul este irelevant, însă astăzi să vorbești despre distrugerea capitalismului fără distrugerea statului înseamnă să vorbești doar despre fascism. În timpul crizei financiare, capacitatea statului de a crea sume de bani incalculabile din nimic a dovedit că, departe de a fi irelevant, statul este garantul final al capitalismului, marele magician din spatele cortinei valorii. În timp ce revoluționarii au la dispoziție pagini nesfârșite de analiză a capitalismului, în ceea ce privește subiectul mai actual al distrugerii statului abia dacă știm mai mult decât câteva sloganuri. După cum a fost mărturisit de monstruozițările de ”socialism real existent” date de Lenin și Stalin, Marx eșuează complet în a oferi o teorie a distrugerii statului. Întrebarea centrală a anarhismului nu a primit niciodată un răspuns satisfăcător: Cum să distrugem statul? Nimeni altcineva decât această generație nu trebuie să elaboreze un răspuns dacă se dorește apariția unei noi forme de viață care să nu mai aibă nevoie de stat.

Nu este o întrebare la care să se răspundă ușor. Statul caută mai presus de toate să se păstreze, chiar dacă forme de viață precum capitalismul apar și dispar. Există fără îndoială ceva atemporal în ceea ce privește statul: statuile zeilor greci, gravurile latine, turnurile imperioase. Toate statele-națiune, de la Statele Unite la Danemarca, acționează ca și cum ar fi noi imagini ale Romei, iar decorul lor dezvăluie teribila lor continuitate. Aici se află cheia misticiei statului; dacă cheia capitalului este fluxul de mărfuri, cheia statului este fluxul de credință.

Statul este o mașinărie masivă bazată pe credința propriei sale necesități, cel mai mare hipnotizator în prezența căruia aproape toți nu reușesc să acționeze în propriul interes. Să luăm, de exemplu, polițiștii. În timp ce politicienii sunt, de obicei, indivizi incredibil de bogați care trec cu ușurință de la un rol în cadrul corporației la cel al statului, nu sunt polițiștii adesea copiii săracilor, acționând împotriva propriului lor interes de clasă? Ce spălare masivă a creierului ideologic se întâmplă care face ca poliția, serviciile secrete, birocrății și orice altă anexă umană a mașinăriei de stat să acționeze împotriva propriilor interese și chiar a supraviețuirii planetei? Chiar și revoluționarii se vor aduna în jurul statului într-o perioadă de criză. Pentru a lua un exemplu care este doar superficial diferit de cel al poliției, Monbiot și un milion de alți activiști și ONG-uri ne îndeamnă să ne întoarcem în brațele statului, susținând că doar statul ne poate salva de schimbările climatice catastrofale. Același om de tinichea care susține întreaga ordine socială care a creat schimbările climatice se va răzgândi. Este mai trist decât să te întorci la un iubit abuziv.

Monbiot și alți liberali ne cer să ignorăm ceea ce este evident: condițiile pentru o nouă eră de insurecție nu au fost niciodată mai bune; planeta nu seamănă cu nimic mai mult decât cu o versiune globalizată a capitalismului de la începutul secolului al XIX-lea, cu o clasă muncitoare masivă și neorganizată care este dezrădăcinată din formele de viață anterioare pre-capitalismului, dar diferența cheie este că de data

aceasta este sfârșitul capitalismului și nu începutul. Odată cu eliminarea aproape completă a mișcării anarhiste în anii 1930 și cu dezastrul lui Stalin care a distrus mișcarea comunistă de ultra-stânga încă de la începuturile sale, cei care se opun formei de viață capitalistă se află în situația de a porni literalmente de la aproape nimic. De aici și renașterea conspirațiilor, a societăților secrete, a bandelor de prieteni, a găștilor și a mugurilor fragede ale noilor internaționale. Înainte de tentativa de insurecție a Comunei din Paris, peste șase sute de societăți secrete au înflorit în burta fiarei. Câte bande există astăzi în inima fiecărei metropole?

Nu este nevoie de arme și de violență pentru ca insurecția să înceapă, deși ar fi o prostie să credem că orice insurecție se va produce fără violență. Este necesar un anumit confort cu violența. Totuși, statul este mult mai mult decât un Capitoliu sau o armată. Calea militarismului este un joc în care este în mod evident imposibil să învingi statul. O renaștere a luptei armate trebuie evitată cu orice preț, deoarece un atac direct asupra unor instituții precum statul nu mai este necesar. Într-o lume în care puterea a devenit descentralizată, este necesar doar să blocăm fluxurile în mod indirect. În timp ce Banca Angliei sau chiar sediul central al Exxon poate fi păzit ca Palatul de Iarnă, tentaculele difuze ale producției și consumului sunt peste tot. Statul este, în cele din urmă, doar o altă instituție, chiar dacă este mult mai veche, mai vicleană și mai periculoasă decât celelalte; totuși, fluxurile sale pot fi, de asemenea, blocate. Fluxul principal care menține statul este credința în statul însuși. Se blochează credința în stat arătând că viața fără stat este posibilă și apoi, prin intermediul comunismului, arătând că o astfel de viață este mai bună decât viața în capitalism și în stat. Sau, cel puțin, că o astfel de viață are mai multe șanse să ducă la supraviețuirea copiilor tăi. Pe măsură ce statul și capitalul intră într-o criză ecologică ireversibilă, spațiile pentru o astfel de revoluție socială înfloresc de o mie de ori.

În timp ce de-a lungul istoriei statul a fost distrus de hordurile barbare jefuitoare, în istoria recentă statul a fost distrus de o insurecție a propriului popor. Exemplul prin excelență a fost Comuna din Paris, unde muncitorii obișnuiți au răsturnat guvernul. După numai șaptezeci și două de zile, regele și-a adunat din nou armata la Versailles și apoi a masacrat Comuna. Comuna din Paris a arătat că o nouă formă de viață era posibilă dacă statul era distrus, dar nu avea mijloacele necesare pentru a se apăra. Întrebarea cu care s-au confruntat atunci revoluționarii a fost cum să supraviețuiască inevitabilei contrarevoluții, iar în acest scop bolșevicii și-au construit partidul, care nu numai că a preluat puterea, dar a ținut piept armatelor contrarevoluționare din întreaga Europă. Cu toate acestea, partidul "revoluționar" a ridicat doar un nou stat, în loc să distrugă statul însuși, și în cele din urmă și-a îndreptat armele împotriva celor mai dedicați dintre revoluționari la Kronstadt, iar apoi împotriva a nenumărați alții. Numai un academician s-ar putea întreba de ce nimeni nu mai crede astăzi în ipoteza comunistă. Lecția Revoluției Ruse este mult prea clară. Ceea ce este necesar nu este doar distrugerea statului, ci o revoluție în relațiile noastre sociale. Teoreticienii anteriori au presupus că acest lucru se întâmplă după distrugerea revoluționară a aparatului de stat. Priveliști ale acestei noi forme de viață revin din nou și din nou, de la Paris în 1968 la Oaxaca în 2006, din Italia în 1977 la Grecia în 2008. Problema insurecției devine dublă: Nu doar cum să distrugem statul, ci și cum să împiedicăm revenirea lui?

Răspunsul la această întrebare este de a crea noi relații sociale în același timp cu insurecția, prin practica concretă a comunizării: aceasta este poziția noastră în cadrul războiului social. Deși această poziție începe ca o mică schimbare, ea trebuie să se maturizeze într-o practică pentru supraviețuirea și autoapărarea clasei muncitoare și a celor excluși. Chestiunea supraviețuirii se dezvoltă pe măsură ce intensitatea blocajelor crește, iar capitalul și statul intră într-o nouă criză. La urma urmei, oprirea fluxului de carbon în acest stadiu ar însemna oprirea energiei electrice pentru întreaga lume, ceea ce ar condamna pe mulți la moarte prematură. Cu fiecare flux blocat de insurecție, pentru ca victoria să nu fie folosită pentru contrarevoluție, spațiul care se deschide trebuie să fie imediat comunizat sau distrus. Să blocheze fluxurile în măsura în care permite crearea unei noi forme de viață în spațiile deschise. Și nu trebuie să planificăm aceste noi forme de viață până în cele mai absurde detalii: Orice plan mareț, cum ar fi economia ecologică și economia participativă, nu sunt decât frații idioți din zilele noastre ai lui Fourier și St. Simon. Teoriile oricărui expert autoproclamat rămân întotdeauna în urma mișcării vii a oamenilor obișnuiți, deoarece noua formă de viață apare în cursul insurecției concrete. Cuvântul "comunism" și

”comunizare” provin ambele de la Comuna din Paris, unde muncitorii și șomerii obișnuiți au arătat că pot, împotriva pariurilor astrologilor revoluționari precum Marx, să înceapă o nouă formă de viață: transformând bisericile în universități, confiscând alimente, înarmându-se, organizând adunări. Care este echivalentul astăzi? De la bucătăriile comune la squat-uri și chiar la spitale autoorganizate, putem surprinde frânturi de comunizare în proiectele anarhiste contemporane. Cu toate acestea, putem afla mai multe despre posibilitățile și amploarea comunizării dacă privim în afara anarhiștilor autoidentificați, în lumea mai largă a clasei muncitoare și a celor excluși. Pretutindeni, chiar și în cele mai neospitaliere climate, oamenii au reușit să găsească sau să cultive alimente cu succes. De la orașe masive de mahala la așa-numitele state eșuate (și când este un stat un succes?), săracii lumii au un milion de exemple, dacă deschidem ochii.

Revolta Black Bloc este exemplul perfect al dialecticii dintre comunizare și insurecție în acțiune. În momentul insurecției, lucrurile cărora li s-a dat o valoare de piață sunt imediat reaproprate și folosite; alimentele din piața de cumpărături devin gratuite, sticla care ne separă de bunurile pe care le dorim este spartă. Tot ceea ce a fost considerat cândva străin și alienat, resturile de construcții și tomberoanele de gunoi revin brusc la viață ca baricade, însușite pentru a satisface nevoia foarte reală de autoapărare. Nimănui nu-i este frică, cu excepția polițiștilor și poate a celor care stau în picioare și care nu reușesc să se alăture sau să înțeleagă. În mod ideal, tot ceea ce este atacat sunt tocmai acele instituții de care nimeni nu are nevoie: băncile și capitalul financiar, magazinele corporatiste de stradă pline de haine și bijuterii la suprapreț, fast-food-urile care vând otravă deghizată în mâncare. Lumii îi este mai bine cu aceste instituții în cenușă. Actul de expropriere este prezent în momentul insurecției: Tot ceea ce nu putem fura, vom arde. După ce am ars tot ceea ce nu am putut fura, suntem liberi să urmărim supraviețuirea speciei noastre, cu toate cunoștințele imense, tehnologia și puterea imensă a umanității la dispoziția noastră colectivă pentru a ne asigura supraviețuirea. Fără îndoială, unul dintre primele acte ar fi plantarea de grădini, solul îmbogățit nu cu produse petrochimice, ci cu cenușa tuturor lucrurilor de care nu avem nevoie.

Pentru ca o insurecție să se generalizeze, ea trebuie să fie deschisă, astfel încât oricine să se poată alătura, de la tinerii îmbrăcați în negru până la bătrâni și copii. În caz contrar, insurecția va atinge o limită și va eșua. Insurecția ar trebui să aibă și sens, exemple elocvente fiind apărarea spațiilor autonome precum Ungdomhuset în 2006 în Danemarca sau lupta împotriva violenței poliției în Grecia în 2008. Unii vor spune că insurecția aduce violență, iar acest lucru îi va îngrozi exact pe cei care trebuie să participe. Totuși, nu cumva lumea de astăzi este plină de violență? Întrebați pe oricine a cărui familie a fost ucisă de o dronă în Afganistan, sau care și-a pierdut un prieten în mâinile poliției sau în urma unui viol în propria casă. Oamenii știu că lumea este violentă. Întrebarea revoluționară este cum să oprim această violență pe care statul și capitalul o exercită asupra lumii. Spre deosebire de lupta armată, o insurecție se bazează pe acțiuni pe care toți cei care au un minim de aptitudini simt că le-ar putea face, atâta timp cât curajul lor rezistă: luarea cu asalt a birourilor, aruncarea cu gaze lacrimogene înapoi în poliție, confiscarea în masă a alimentelor și a altor bunuri de la capitalism, construirea de baricade. În afara apărării spațiului autonom, există roluri nesfârșite pentru tot felul de persoane, de la îngrijire și vindecare, la învățare și păstrarea cunoștințelor necesare, menținerea în viață a spațiului autonom. La un moment dat, se atinge limita insurecției, unde statul simte că trebuie să oprească insurecția. Armata va fi chemată să își impună propriul popor. Să nu ne prefacem că acest lucru nu s-ar fi întâmplat în Franța în 1968 sau în Grecia în 2008 dacă insurecția s-ar fi generalizat și dacă infrastructura de producție ar fi fost distrusă și confiscată. Când armata refuză să tragă asupra propriilor familii și prieteni, când se răzvrătește și se alătură insurecției, forța materială a statului se prăbușește ca un castel de cărți de joc fragil. Deși unele dintre condițiile materiale ale insurecției s-au schimbat de la începutul secolului, nu trebuie să ne închidem ochii că revoluțiile din stradă fie câștigă, fie eșuează din cauza faptului că insurecția se răspândește în armata însăși.

Chestiunea insurecției se transformă dintr-o chestiune de distrugere a statului în chestiunea construirii unei noi lumi fără capital și fără stat. Cum să susținem insurecția? Răspunsul este rafinat de simplu: întrebați poporul însuși. Întrebați-i pe muncitorii de la centralele nucleare cum să închidă cen-

trala. Întrebați asistenții medicali cum pot continua să funcționeze spitalele într-o situație de penurie de produse farmaceutice. Întrebați-i pe imigranții angajați ca sclavi în marile ferme cum ar putea să își administreze fermele în comun. Întrebați-i pe militari cum ar putea avea loc o insurecție împotriva ofițerilor lor. Cunoștințele necesare pentru comunizare se află deja în capetele tuturor. Singura sarcină este de a pune problema insurecției pe buzele tuturor. A pune întrebarea cum să supraviețuiești fără stat și apoi a deschide spațiul prin insurecție pentru ca oamenii să își pună în practică răspunsurile, aceasta este metodologia abstractă de blocare a fluxurilor de credință în stat. Sarcina revoluționarilor este de a face evident faptul că credința în orice stat este inutilă. Că, în schimb, oamenii pot crede în ei înșiși. De aici, urmează acțiunea, metodologia abstractă a anchetei insurecționale devine reală, iar războiul social este câștigat de viață și nu de capital.

Insurecția și apocalipsa sunt de ordine diferite și nicăieri acest contrast nu este mai evident decât în momentul central definitoriu al imaginației religioase: răstignirea. Iisus Hristos, fiul lui Dumnezeu, a fost profetul original al apocalipsei. Crezând că apocalipsa se va împlini în timpul vieții sale, în timp ce era crucificat a strigat că Dumnezeuul său l-a abandonat, că apocalipsa nu s-a împlinit încă. A existat un alt Iisus mai puțin cunoscut, Iisus Baraba. Baraba, nu fiul lui Dumnezeu, ci fiul unui tată muritor, nu era altceva decât un insurecționist încarcerat. Spre deosebire de Iisus Hristos, Iisus Baraba nu a așteptat în zadar distrugerea acestei lumi, ci a dorit să dea lumii acesteia o nouă șansă la viață prin revoluție. Când Ponțiu Pilat a dat poporului posibilitatea de a alege pe cine să elibereze de la moarte, poporul nu a ales apocalipsa, ci a ales insurecția. "Dă-ne pe Baraba!" Poate că nu este surprinzător astăzi faptul că versiunea engleză contemporană a Bibliei îl numește pe Barrabas terorist. Nu uitați niciodată că, atunci când a avut de ales între apocalipsă și insurecție, poporul a ales insurecția.

Revelații

Orașele Europei sunt pline de ruinele apeductelor și ale triumfurilor romane, iar în viitor copiii noștri vor privi ruinele autostrăzilor și zgârie-norilor noștri cu un amestec similar de admirație și dispreț. Fiecare imperiu a crezut întotdeauna că poate dura la nesfârșit și, de la Reichul milenar până la autointitulatul "sfârșit al istoriei" al democrației liberale și al capitalismului global, rezultatul a fost întotdeauna același. În era globalizării, zapatistii au ocupat un loc central pentru o lume a demnității și umanității și împotriva neoliberalismului. Ei au invitat mii de oameni să participe la lumea lor - La Realidad - la periferia junglei. Nu există nicio îndoială că revoluționarii din întreaga lume au câștigat mult mai mult de pe urma experimentelor lor de solidaritate internațională și auto-organizare decât au câștigat zapatistii de pe urma acelor revoluționari îndepărtați. Vremurile se schimbă. Iar problema democrației și a drepturilor ridicate în era globalizării nu poate fi folosită decât împotriva celor care luptă pentru o revoluție autentică. Și așa cum românii, în virtutea unei agriculturi excesiv de intensive, au transformat grâнарul Africii de Nord într-un deșert, noii romani se întorc pentru a face din deșert un nou tip de fermă. Este nevoie de un milion de hectare de panouri solare în Sahara pentru a hrăni foamea de electricitate a Europei. Fiecare gram de uraniu de sub Sahara trebuie să fie exploatat, chiar dacă nu există suficient uraniu în toată lumea pentru a alimenta noile centrale nucleare care sunt planificate să fie construite. Există doar o singură problemă în planul lor: deșertul nu este gol. Deșertul este plin de viață.

Oamenii trăiesc - înfloresc - în deșert. Dacă zapatistii au fost figurile conceptuale ale rezistenței în era globalizării, rezistența la această eră este cel mai bine întrupată de tuaregi. Acești nomazi, africani mândri și incredibil de eleganți în hainele lor albastre, își trăiesc viața traversând deșertul. Atunci când Gaddafi a încercat să-i transforme într-un simplu apendice militar al Libiei, oferindu-le pregătire în domeniul armelor și mica sa carte verde, tot ce au luat tuaregii a fost jazz. Deși devine din ce în ce mai dificil pentru copiii lor să continue să-și trăiască viața fără a fugi în refugiu, unii încă trăiesc în deșert, așa cum au făcut-o de milenii. Tuaregii știu că ultimul lor conflict se află la orizont. Însuși deșertul Sahara trebuie colonizat de Imperiul care dorește să exploateze puterea soarelui și uraniul otrăvitor care se află mult sub casa lor din deșert. Din nou, este Imperiul împotriva nomazilor. Atitudinea tuaregilor care ar trebui să fie dată ca exemplu revoluționarilor în această nouă eră care seamănă în mod ciudat cu cea veche: nu avem nevoie de solidaritate, de muncă de caritate sau de activism. Toate imperiile cad, iar acest imperiu nu face excepție. Iar noi vom rămâne.

Nu există nicio apocalipsă viitoare care să fie cauzată de schimbările climatice. Trăim astăzi în mijlocul apocalipsei. Extincția nu este în viitor. Trăim în mijlocul celei mai mari ere de extincție în masă de la evenimentul de extincție din Permian-Triasic, un eveniment de extincție cauzat de capitalism. Gândirea apocaliptică în sine este rezultatul direct al propriei noastre înstrăinări de timp sub capitalism, deoarece elimină alte relații posibile cu timpul și le reduce la timpul liniar al fabricii fordiste. Există, desigur, alte forme de relaționare cu timpul; este suficient să ne uităm la ciclurile lunii, la societatea anotimpurilor, la mișcările stelelor. Prins în închisoarea conceptuală a apocalipsei, nu poți spune în orice moment că vrei ceva complet diferit. Și totuși, fiecare moment al istoriei tânjește să fie insurecțional. Cu toate acestea, a face ca insurecția să se generalizeze și să reușească este o chestiune care ține nu doar de dorința noastră subiectivă de a răsturna capitalul și statul, ci și de condițiile obiective în care o astfel de răsturnare a ordinii existente are sens pentru oameni în ceea ce privește supraviețuirea lor și a copiilor lor. Odată cu schimbările climatice catastrofale, condițiile obiective nu au fost niciodată mai bune.

Aceasta este dialectica momentului prezent: Schimbările climatice sunt în același timp cel mai bun și cel mai rău lucru care i s-a întâmplat vreodată omenirii. Cu toate discuțiile nesfârșite despre criză, nu se înțelege prea bine cum arată o criză adevărată la nivelul planetei. Atât pentru capitaliști, cât și pentru anticapitaliști, o criză este o criză de piață, un război, o molimă. Toate acestea sunt crize relativ minore în comparație cu schimbările climatice catastrofale, o biocriză care poate amenința existența în continuare a majorității vieții de pe planetă în condițiile actuale. Războiul social global al vieții împotriva capitalului mort a început și nu există neutralitate. Trebuie să luăm o poziție, fie să fim de partea existenței continue a capitalismului și a statului... fie să fim uniți în necesitatea distrugerii sale. Apocalipsa nu este decât înțelegerea religioasă a posibilității foarte reale a revoluției sociale într-o lume care a pierdut însuși limbajul pentru a exprima revoluția, o reflectare autentică, deși contorsionată, a necesității evolutive a insurecției.

Apocalipsa are un sens secret. Nu este sfârșitul timpului, ci sfârșitul acestui timp particular. Nu este sfârșitul lumii, ci sfârșitul acestei lumi particulare. Cu alte cuvinte, sfârșitul capitalului și al statului. Prin proiectarea apocalipsei în viitor, orice acțiune umană în prezent devine înghețată și pierdută. Cu toate acestea, toată această înțelegere a timpului ca o apocalipsă viitoare este o simplă invenție fantastică. Cu o mică schimbare, voința revine în prezent. Istoria este răscumpărată. Revoltele țărănești, Comuna din Paris, Războiul Civil Spaniol, Kronstadt, Seminolii, Panterele, autonomia, mișcarea antiglobalizare, se transformă brusc dintr-o litanie de eșecuri în momente trecute care se construiau tocmai pentru acest moment prezent. Viitorul se transformă dintr-un neant sumbru într-unul bogat în posibilități, în care orice moment poate deschide ușa insurecției. În prezent, fiecare respirație este infuzată cu un nou tip de intensitate. Revine o anumită reîmprospătare a sângelui pe care o credeam dispărută de mult timp din umanitate, o claritate a scopului care este disponibilă doar pentru cei a căror viață nu este dăruită așteptării apocalipsei, ci supraviețuirii vieții. Mult mai important decât posibilitatea teoretică a revoluției, apar revoluționarii, precum și un fel de răscumpărare care nu se află în viitor, ci aici și acum.

Prima dublă. Președintele Statelor Unite, de mână cu premierul Chinei, urcă pe scenă pentru a anunța crearea unei noi piețe a carbonului care va salva omenirea. Lacrimile curg la propriu de pe fața premierului britanic, stricându-i machiajul pentru camerele de filmat. "Am reușit! Am reușit!", strigă el, cu mușchii din jurul gâtului convulsionându-se, cu ochii înflăcărați de ceea ce nu poate părea decât fervoare divină. La momentul potrivit, luminile se reduc la public. O mulțime perfect selectată și fotogenică, amestecată cu grijă pentru a include oameni de toate rasele (în mod ideal în haine "etnice" oarecum kitsch, dar rafinat croite), se ridică și începe să aplaude, exact așa cum le spune teleprompterul din fața lor. Piața bursieră crește.

A doua dublă. Scena pare ciudat de goală, cu absența evidentă a celor mai puternici oameni din lume. Doar prim-ministrul Marii Britanii rămâne și, urcându-se sumbru pe podium, ștergându-și ceea ce nu poate fi decât o lacrimă din ochi, vocea îi tremură, dar își păstrează totuși un anumit sentiment de certitudine morală. "Astăzi, deși nu avem un tratat obligatoriu, am convenit asupra unor repere importante și nu trebuie să ne eschivăm de la responsabilitățile noastre istorice, în ciuda a ceea ce par a fi dificultăți insurmontabile..." Camera de filmat trece la imagini cu ceea ce se întâmplă afară, protestatari cu măști negre care distrug lucruri în ceea ce pare a fi la întâmplare, oameni în haine colorate care blochează delegații, și rapid experții încep să dea vina pe acești scandalagii pentru eșecul summitului. Piața bursieră crește.

În afara centrului de conferințe, nimic nu s-a schimbat. Aceleași haine se află pe salteaua noastră goală și copilul nostru încă doarme liniștit în apropiere. Ne punem aceiași pantofi pe care i-am pus și ieri. Și totuși, ceva s-a schimbat irevocabil. Este ca în orice altă dimineață, doar că poliția se adună în străzi. Nimeni nu se obosește nici măcar să se uite la premierul care își derulează scenariile, deoarece toată lumea știe că unul dintre noi va fi împușcat astăzi. În această dimineață, cafeaua nici măcar nu este necesară. Când deschidem ușa, vecinii noștri s-au adunat deja. Soarele strălucește.

Război social, nu haos climatic

Biblioteca Anarhistă

Anonim
Introducere la Apocalipsă
2009

Preluat în 2023 de la www.indybay.org

ro.theanarchistlibrary.org